

1 četvrtak, 14.07.2005.
2 [Otvorena sednica]
3 [Optuženi je ušao u sudnicu]
4 ... Početak u 09.03h
5 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.
6 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju otvara zasedanje.
7 Izvolite sestiti.
8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine sekretaru, molim Vas da
9 najavite premet.
10 SEKRETAR: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude. Ovo je predmet
11 broj IT-00-39-T, *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*.
12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala, gospodine sekretar.
13 Gospodo Loukas, pretpostavljam da možemo odmah zatražiti od poslužitelja
14 da uvede svedoka i da ste spremni.
15 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Pa, samo ima nešto što bih htela da vam
16 saopštim pre nego što uđe svedok.
17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Koliko vremena Vam treba za to?
18 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Pa, tri minuta.
19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Imate reč.
20 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Pa, najpre nešto u vezi sa Vašim
21 komentarom u odnosu na vreme koje će mi biti dodeljeno za ovo ispitivanje i ono
22 pravilo 60%, kao i da mi je preostalo još dva sata za unakrsno ispitivanje.
23 Dakle, prvo što bih htela da kažem u vezi sa tim je da, s obzirom na ove
24 okolnosti sa kojima ovde imamo posla - dakle, radi se o jednom izveštaju koji se
25
26
27
28
29
30

1 bazira na nekih 500 dokumenata - dakle, časni sudija, to pravilo 60% u ovom
2 slučaju mislim da nije umesno. A takođe, oduzimanje vremena koje je Raspravno
3 veće provelo u postavljanju pitanja svedoku smatram da je takođe nešto što u
4 ovim okolnostima takođe nije umesno. Jer, naravno, kada Raspravno veće na samom
5 kraju postavlja pitanja, tada obe strane imaju priliku ponovo da postavljaju
6 pitanja, ukoliko neko pitanje proistekne iz pitanja glavnog /?glavnog
7 ispitivanja/ svedoka. Pa, prema tome, u tim okolnostima - naročito s obzirom da
8 se ovde radi o stručnom svedoku i izveštaju - mislim, časni Sude, da stroga
9 primena onog principa od 60% vremena nije u interesu pravde ili, pak, ako mi
10 dopustite da se tako izrazim, niti pravičnog suđenja.

11 Pored toga, časni Sude, prvoga dana kada je ovaj svedok počeo sa svojim
12 iskazom, ne samo da je bilo pitanja u vezi sa ovim izveštajem, već je postojao i
13 spisak dodatnih dokumenata o kojima je tužilac pitao svedoka, a ti dokumenti,
14 naravno, uglavnom već jesu u dokaznom spisu. Ali, bez obzira na to, oni nisu
15 bili nužno deo pripreme za ovog svedoka, jer je trebalo da se on ispita u skladu
16 sa ovim izveštajem koji je podneo. I, časni Sude, ja sam već stavila primedbu na
17 te dodatne dokumente i kako kasno smo ih dobili, taj spisak, od Tužilaštva, koje
18 smo dobili veoma kasno /kako je prevedeno/.

19 Drugi aspekt, časni Sude, je da ovo pitanje provođenja vremena... dakle,
20 16. sednica, o kojoj je reč, gospodin Harmon je proveo dosta vremena ispitujući
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 svedoka o određenim ciljevima, odnosno određenim delovima iz tog zapisnika. A u
2 ovim okolnostima, časni Sude, nije umesno, tvrdim, da Odbrana ima priliku da
3 kroz tu 16. sednicu, naročito s obzirom na činjenicu da se radi o javnom
4 suđenju, prođe vrlo brzo jer bi trebalo da i javnost ima neku korist od
5 slušanja, odnosno praćenja ovog suđenja.

6 Drugo pitanje, časni Sude, je ovo: prvih 30 minuta juče u toku mog
7 unakrsnog ispitivanja ja sam pregledala taj deo transkripta. Tu se postavilo
8 pitanje nezavisnosti; zatim pristrasnosti svedoka; zatim o nekim ograničenjima
9 tog stručnog izveštaja; kao i samog kvaliteta ovog stručnog svedoka, odnosno
10 njegove stručnosti. Ovo su veoma važna područja koja treba ispitati, časni Sude.
11 I, osim ako vi ne kažete da nije potrebno da se dalje bavim tim pitanjima i da
12 vi meni kažete ovde da smatrate da taj svedok nije potpuno nezavisan i da svi
13 znamo koliko je ograničena njegova stručnost, samo u tim okolnostima, ukoliko
14 biste vi već izneli takav zaključak, može se reći da bi dalje ispitivanje u tom
15 pravcu bilo neumesno u unakrsnom ispitivanju.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Loukas, glavno pitanje u tome je
17 da sve to može da se uradi otprilike za trećinu vremena koliko se koristi. Kada
18 tužilac provede neko vreme skrećući pažnju na određene delove nekog dokumenta,
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 naravno to takođe pruža mogućnost i Odbrani da više vremena provede na tome.

2 No, radilo se o puno toga, možda čak u toku prvog sata unakrsnog
3 ispitivanja, kada je ovo celo Raspravno veće pitalo se da li uopšte to treba da
4 se pokreće, a ako treba, da to treba učiniti što efikasnije i ne provoditi... Kao
5 što sam već juče rekao, nakon 10 minuta mi smo se pitali u čemu je stvar. Prema
6 tome, molim Vas da pređete na poentu što brže možete. Ukoliko želite da ukažete
7 na neke delove, možete reći "to, to i to", ili se pokrene pitanje pristrasnosti
8 svedoka, Vi to možete izneti. Međutim, ako imamo uvod od pet ili deset pitanja
9 oko tog pitanja, to je gubljenje vremena. Raspravno veće bi veoma volelo da se
10 pređe na stvar odmah. I, naravno, zastupanje je umetnost, kako ja shvatam.
11 Međutim, ako bi bilo malo manje umetničke izvedbe, da tako kažem, mislim da
12 bismo time uštedeli u vremenu.

13 Prema tome, ne provodimo više vremena na to. Ako zaista postoji nešto
14 što je od krucijalnog značaja i ukoliko želite dalje da to proradite, možete to
15 učini u sledećih par minuta, a onda nastavljamo dalje.

16 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Jedino što hoću da kažem je ovo. Ako
17 kažete da nešto treba učiniti brže ili efikasnije, ja shvatam to kao primedbu na
18 obe strane. Dakle, i na Tužilaštvo i na nas.

19 A s druge strane, časni Sude, s obzirom na raspored koji je potrebno
20 praviti za suđenja, kao i strategiju završnice ovog Tribunala, mislim da je to
21 izvršilo ogroman pritisak i vrši ogroman pritisak, naročito na Odbranu. U ovom
22 slučaju, na efikasnu Odbranu i pravično suđenje gospodinu Krajišniku.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja potpuno razumem šta ste Vi rekli.
2 Međutim, do sada nijednog trenutka se nije dogodilo da ovo Sudsko veće nakon 10
3 minuta slušanja Tužilaštva ne razume šta oni hoće da ustvrde.

4 Prema tome... Naravno, Raspravno veće je svesno i ogromnog pritiska pod
5 kojim se nalazite, ne zbog strategije završnice, već zbog toga što Raspravno
6 veće vrši pritisak na Vas.

7 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Časni Sude, ja želim još nešto da kažem.
8 Ovo glasno ispitivanje ovog svedoka je trajalo dva i po dana. On je počeo da
9 svedoči u ponedeljak.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Međutim, ukoliko su oni toliko
11 vremena proveli, onda je vaših 60% takođe više vremena. Prema tome, ne duljimo
12 više, ne zadržavajmo se više na ovome, nego počnimo sa ispitivanjem, da vidimo
13 šta nam svedok još može reći.

14 Molim da se uvede svedok.

15 [Svedok je ušao u sudnicu]

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro jutro, gospodine Brown. Molim Vas,
17 izvolite sestti.

18 Gospodine Brown, još jednom bih Vam skrenuo pažnju na to da imate
19 obavezu u skladu s onom svečanom izjavom koju ste dali na početku svoga
20 svedočenja i ona je još uvek obavezujuća.

21 SVEDOK: [simultani prevod] Hvala.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Loukas, izvolite.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 verzije iz registratora.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala, gospodine Harmon.

3 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Zahvaljujem se gospodinu Harmonu.

4 P: Dakle, ako pogledamo dalje ovaj zapisnik 16. sednice, dolazimo na deo
5 gde govori gospodin Momčilo Krajišnik. To je na 51. stranici moje verzije.

6 G. HARMON: [simultani prevod] To je verovatno na 49. stranici.

7 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Tako je.

8 P: I, tu je gospodin Krajišnik rekao, naime, on je u osnovi rezimirao
9 dotadašnju diskusiju i tu kaže: "Ovo je bio predlog o izboru opcije za rat i
10 političke opcije. Ja mislim da se trebamo opredeliti za političku opciju, a
11 ratna opcija uvek dolazi onda kada nam se nametne. Međutim, u stvarnosti, ako mi
12 osnivamo vojsku, to znači da očekujemo da će biti i ratna opcija."

13 Dakle, samo u vezi sa ovim primedbama koje je izneo gospodin Krajišnik
14 ovde, ovo je sasvim jasno, je li tako, da je on za to da se stvari rešavaju kroz
15 politički proces? Međutim, uprkos tome, rat je uvek tu i oni su došli u
16 situaciju da se brane, je li tako?

17 O: Pa, ja se ne bih baš složio sa tom tvrdnjom. Gospodin Krajišnik
18 kasnije u tom delu kaže ustvari: "Mi smo u ratu." A takođe i pominje činjenicu
19 da onog trenutka kada budu imali svoju srpsku vojsku, biće valjda lakše da se
20 postignu valjda oni ciljevi o kojima su ranije govorili.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: O kom Vi to delu govorite, gospodine Brown?

2 O: Pa, to je na vrhu 51. stranice. Tu stoji: "Mi smo u ratu. Ovu stvar
3 sa Hrvatima i Muslimanima možemo rešiti samo kroz rat, a politika će biti
4 ključna da se on privede kraju."

5 A zatim kaže nešto kasnije: "Molim vas, ako zadobijemo teritorije o
6 kojima smo se saglasili, plus koridor, onda ćemo ovoj generaciji učiniti puno i
7 učinićemo mnogo za srpski narod, kao dug koji će biti nemoguće vratiti."

8 P: Razumem, već smo govorili o tome. Međutim, gospodine Brown, ovaj
9 tekst može se protumačiti i drukčije nego kako ste ga Vi protumačili. Vi to
10 shvatate, je li tako?

11 O: Da, naravno.

12 P: I, u tom kontekstu, ako pogledate ovu izjavu gde on kaže: "Mi smo u
13 ratu," on je konstatovao nešto što je očigledno, rat je trajao tada.

14 O: Pa, sukob je izbio u Bosni... Da, da. To sam već juče rekao.

15 P: A on takođe kaže da: "Važno je za Srbe da budu racionalni."

16 O: Možete li mi reći gde je taj deo?

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa, to je nekoliko redaka dalje.

18 GĐA LOUKAS: [simultani prevod]

19 P: Da. Tu kaže: "Mi moramo biti racionalni u vođenju srpskog naroda
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 danas. "

2 O: Da. On to kaže.

3 P: I, ustvari, ništa nije loše u tome da čovek brani svoju teritoriju
4 ako je napadnut, zar ne?

5 O: Pa, da li Vi to postavljate hipotetičko pitanje ili govorite o ovom
6 slučaju?

7 P: Ja Vam postavljam hipotetičko pitanje.

8 O: Ne, kao hipotetičko pitanje, naravno, siguran sam da je sasvim u redu
9 braniti svoju teritoriju kada ste napadnuti.

10 P: Idemo dalje. Tu se takođe nalazi jedan deo, setićete se, gde gospodin
11 Krajišnik kaže da ne sme biti pljačke.

12 G. HARMON: [simultani prevod] To je na 50. stranici, časni Sude, i to
13 pri dnu stranice.

14 GĐA LOUKAS: [simultani prevod]

15 P: Na 52. /u engleskom transkriptu: "54"/ stranici u Vašoj verziji,
16 gospodin Krajišnik ponovo govori i on kaže: "Ovo je završni predlog. I ja se
17 zaklinjem da ću se pridržavati Ustava i zakona Srpske Republike Bosne i
18 Hercegovine, da ću časno i savesno čuvati njeno ustavno uređenje, poštujući
19 moralne norme i duhovne vrednosti u borbi za slobodu sveg srpskog naroda i svih
20 drugih državljana Srpske Republike Bosne i Hercegovine, tako mi Bog pomogao."

21 Dakle, u odnosu sa ovim konkretnim predlogom koji gospodin Krajišnik tu
22 iznosi, sasvim je jasno da "Srbi" u Bosni i Hercegovini, naime, da reč "srpski"
23
24
25
26
27
28
29
30

1 uključuje i druge ljude, a ne samo Srbe?

2 O: Pa, ja nisam siguran šta on tu čita, možda je to neki standardni
3 tekst Ustava.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa, ja mislim da se tu ustvari priprema
5 tekst zakletve koji treba da polažu svi organi.

6 SVEDOK: [simultani prevod] Pa, ja samo mogu reći da ako je to to, ako je
7 to zapravo formulacija zakletve, onda on to govori. Međutim, to onda treba
8 staviti naspram onoga što se događalo u narednim mesecima u opštinama, u
9 mesecima i nedeljama koje su prethodile.

10 GĐA LOUKAS: [simultani prevod]

11 P: To je, naravno, Vaša analiza, gospodine Brown.

12 O: Pa, iz dokumenata se to dalo zaključiti, da veliki broj nesrba nisu
13 više bili u Srpskoj Republici i čini se da to nije bila republika koja je
14 štitila sve druge državljane.

15 P: Gospodine Brown, da li Vi smatrate da je nemoguće da se izrazi stav
16 koji nije u saglasnosti sa stavom koji ste Vi izrazili u svom izveštaju?

17 O: Ne, naravno da ne smatram da je to nemoguće. Kao što sam rekao,
18 postoje neka ograničenja i ovaj izveštaj ima svojih ograničenja. Ja sam se
19 dobrim delom koristio dokumentacijom iz Krajiškog korpusa. Naravno, ukoliko
20 postoje i drugi dokumenti - i ima ih sigurno - ukoliko takvi dokumenti postoje,
21 ja bih vrlo rado pregledao i te materijale, ukoliko je potrebno, i revidirao
22 svoj izveštaj.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Ja ne govorim samo o drugoj dokumentaciji, već govorim i o onim
2 dokumentima koja ste Vi videli. Da li je moguće, recimo, da je u tim izveštajima
3 koje ste Vi pregledali, da Vam je Tužilaštvo nagovestilo šta očekuje i da, prema
4 tome, taj Vaš izveštaj ide više u prilog Tužilaštvu nego Odbrani? Dakle, da li
5 je moguće... Naime, mene interesuje kako ćete odgovoriti na ovo pitanje: zbog čega
6 u svom izveštaju niste izneli i kontraargumente, a ne samo ono što ide u prilog
7 tezi Tužilaštva?

8 G. HARMON: [simultani prevod] Pa, ja moram ovde staviti prigovor, časni
9 Sude. Svedok je juče - već smo prošli kroz to - svedok je već rekao da nije
10 upoznat sa tezom Tužilaštva.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Loukas?

12 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Pa, dobro, ja ću se ostaviti toga.
13 Međutim, ukoliko tužilac /?ovaj svedok/ koji je radio za Tužilaštvo 1998. do
14 2004. godine ne zna koja je teza Tužilaštva, onda neću dalje insistirati na
15 tome.

16 G. HARMON: [simultani prevod] Stavljam prigovor i na ovo, jer je ovo
17 samo zapravo prepiranje, a ne argument.

18 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Pa, povlačim i to.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu.

20 GĐA LOUKAS: [simultani prevod]

21 P: Gospodine Brown, da pređemo sada na izveštaj o borbenoj gotovosti, to
22 je pod tačkom 6. Dakle, kada analizirate takav dokument - što je zapravo *ex post*
23 *facto* izveštaj iz prethodne godine - dakle, kada analizirate takav dokument,
24 koji je, naravno, sekundarni izvor za razliku od primarnih izvora, da li uzimate
25 u obzir činjenicu da to jeste sekundarni izvor, s obzirom na informacije koje se

26

27

28

29

30

1 sastoje u njemu?

2 O: Pa, to je ustvari primarni izvor, jer se radi o dokumentu iz Glavnog
3 štaba VRS.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Loukas, slažemo se u sledećem:
5 to jeste primarni izveštaj utoliko što potiče direktno iz izvora koji je
6 sastavio taj izveštaj i u njemu se sadrži dosta informacija koje su prikupljali
7 drugi primarni izvori. Meni je to sasvim jasno.

8 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Pa, upravo u tom smeru i hoću da usmerim
9 svedoka da mi kaže.

10 P: Dakle, to je kombinacija i jednog i drugog?

11 O: Pa, to je dokument iz primarnog izvora koji komentariše o
12 aktivnostima koje su se događale pre pisanja dokumenta. Mnogi dokumenti to čine.
13 Može se reći da su policijski dokumenti koji su govorili o logorima isti takvi
14 dokumenti. Dakle, oni rezimiraju ono što se dogodilo u opštini nekoliko nedelja
15 ili mesec dana ranije. Prema tome, to je dokument iz primarnog izvora. Međutim,
16 njegov sadržaj... Kontekst je, naravno, višeznačan. Znači, on govori i o nečemu
17 što se događalo 1992., govori o slabostima, i daje preporuke za ono što treba da
18 se događa u budućnosti. Prema tome, to je višesložan dokument.

19 P: U redu. Da pogledamo taj dokument iz drugog ugla. Naravno, radi se o
20 dokumentu za koji bi jedan vojni analitičar morao da analizira uslove na terenu,
21 i da ima dokaze u vezi sa tim uslovima na terenu, kako bi mogao da uporedi to

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 sa izveštajem?

2 O: Tako je.

3 P: Naravno, Vi tamo niste bili. Prema tome, Vi niste u situaciji da
4 zapravo date svoj sud o tome koliko je tačno ili netačno to što se nalazi u tom
5 izvoru?

6 O: Pa, ja se ne bih složio sa tim. Jer, u izveštaju se poziva očigledno
7 na dokumente i aktivnosti koje su se događale u to vreme.

8 P: Ali, Vi ne možete tvrditi da su tačni svi ti sadržaji izveštaja o
9 borbenoj gotovosti. Kao vojni stručnjak, Vi to ne možete učiniti.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Loukas, pa razumljivo je da
11 svedok nije bio tamo. I ako on kaže da je bilo 500 minobacača ili, pak, 300
12 minobacača tamo, jedino što on može da uradi je da pokuša da pronade dokaz za to
13 u ovom ili nekom drugom dokumentu. Jer, jasno je da nije bio tamo i da nije
14 svojim očima video koliko ima dokumenata /prevod engleskog transkripta:
15 "minobacača, puški ili ručnih bombi"/.

16 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Hvala. Časni Sude.

17 P: Dakle, gospodine Brown, Vama kao vojnom analitičaru, kada analizirate
18 izvještaj ovakve prirode sasvim je jasno, zar ne, da morate biti veoma pažljivi
19 da potražite i provjerite da postoje drugi izvori koji potkrepljuju ovu
20 konkretno informaciju koju imate ovdje, a ne da jednostavno posegnete za nekim
21 retoričkim izjavama *ex post facto* i nastojite prikazati situaciju ljepšom nego
22 li je bila?

23 O: Da, morate biti uvjereni da nešto stoji u dokumentu ili ne /kako je
24 prevedeno/. Ali rekao bih da, prije svega, sâm po sebi taj dokument kad ga

25

26

27

28

29

30

1 pogledate nije ružičast. On ističe značajne probleme s kojima su se oni
2 suočavali i s kojima su se nastavili suočavati, tako barem stoji u tom
3 dokumentu. To je pod broj jedan. Drugo -

4 P: Aha, niste završili odgovor.

5 O: Postoji cijeli niz spominjanja u ovom dokumentu dokumentacije koja
6 seže u 1992. I kad oni komentiraju određena pitanja, vi ta pitanja možete
7 povezati sa prethodno donesenim direktivama. Na primjer, govore o razvoju vojske
8 u dvije faze i čini se da to potkrepljuje dokumentacija koja je upravo iz 1992.
9 Dakle, nakon što sam pogledao taj dokument, vidio sam da se ne radi ustvari o
10 ružičastom pristupu VRS-u. Oni ističu koje su poteškoće imali, s kojima su se
11 suočavali 1992. i poteškoće s kojima su se suočavali 1993. Mislim da, osim toga,
12 mnoge stvari koje se spominju tamo, mogu se povezati s pitanjima iz 1992. ili
13 dokumentima iz 1992., a meni se čini da oni potkrepljuju ono što stoji u tom
14 dokumentu.

15 Dakle, osim toga, znate da je dokument bio strogo povjerljiv i tajni
16 dokument, što je također bitno.

17 P: Dakle, idemo sada na sâm dokument. Odnosno, kad gledamo što se govori
18 o komunikacijama, da biste se mogli uopće osloniti na ovaj dokument, morate

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 potražiti druge dokaze na terenu u vezi sa stanjem veza u tom navedenom periodu,
2 zar ne?

3 O: Pretpostavljam da biste trebali pogledati dokumente iz 1992. kako
4 biste utvrdili da li su doista neka od ovih pitanja bila tada aktualna. A
5 gledajući vojnu dokumentaciju, čini se da su imali dobar sistem veza. Naime, oni
6 sami u dokumentu iz 1993. priznaju da su imali probleme, da su imali poteškoće
7 na početku rata, da su se svi oslanjali na vojnu opremu za veze i ističu kako su
8 to činili. Kažu kako su se koristili postojećim sistemima i došli su do
9 zaključka da su sistemi bili dobri. Kada ja pogledam 1992. godinu, onda vidim da
10 je 1. krajiški korpus mogao prosljeđivati poruke niz lanac zapovijedanja i da su
11 znali za sastanke kojima su morali prisustvovati. Mogli su provoditi vojne
12 operacije širokih razmjera, i to organizirane u veoma kratkom roku. Operacija
13 "Koridor", na primjer, je dobar primjer gdje je bila operacija koja je
14 uključivala jedinice dva korpusa i MUP iz Knina. Dakle, golemi broj snaga koji
15 je mogao u veoma kratkom roku organizirati tu operaciju i uspješno je izvesti, i
16 to u periodu od tjedan do deset dana. Prema tome, meni se čini da ustvari oni
17 jesu imali veoma dobre veze.

18 P: Dakako, razvijanje sistema veza je za vojsku od ključne važnosti, zar
19 ne?

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, jeste.

2 P: Dakle, vratimo se sad na Vaš popis ispravljenih grešaka. Mislim da to
3 stoji u registratoru broj 1 iza oznake 2. Odnosno, oznaka broj 3. Imate li to,
4 gospodine Brown?

5 O: Imam.

6 P: Pogledajmo, dakle, prvu stranicu Vašeg lista sa ispravljenim
7 greškama. Tu postoji cijeli niz ispravaka u odnosu na paragraf 1, točka 1.113 i
8 paragraf 1.114 Vašeg izvještaja.

9 O: Da, tako je.

10 P: Ove informacije koje ste stavili na popis ispravaka su one, ustvari,
11 koje su izašle na površinu tokom Vašeg unakrsnog ispitivanja u predmetu *Brđanin*,
12 zar ne?

13 O: Da, neke od tih.

14 P: Dakle, neka od tih pitanja. Prva ispravka paragrafa 1.113, do nje je
15 došlo u unakrsnom ispitivanju u predmetu *Brđanin*?

16 O: Da, tako je.

17 P: A i ovaj drugi, u istom kontekstu?

18 O: Da, tako je.

19 P: Dakle, ovo što se tiče "Radoslav", to nema veze s nama.

20 Ali ovaj sljedeći paragraf, također do te ispravke je došlo u unakrsnom
21 ispitivanju u predmetu *Brđanin*?

22 O: Tako je.

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 P: Ako pogledamo o čemu se ustvari u tim ispravkama radi, u tom dijelu
2 Vašeg izvještaja kada je riječ o 113, to je pri dnu paragrafa na stranici 49:
3 "Odluke o osnivanju civilnih vlasti i pitanja koja se tiču logora." To je taj
4 dio Vašeg izvještaja koji trenutno obrađujemo.

5 Vas su upravo skrenuli na to tokom unakrsnog ispitivanja i posve je
6 jasno bilo, zar ne, kad pogledamo Vašu fusnotu, da se ovdje ne radi o pitanjima
7 koja se tiču logora, već da je to diskusija koja se odnosi na djelovanje Crvenog
8 križa, zar ne?

9 O: Pa, rado bih pogledao dokument jer, naime, ne sjećam se diskusije u
10 predmetu *Brđanin*. Ja Vam mogu reći na temelju svog izvještaja o kojoj se fusnoti
11 radi. Pretpostavljam da je Međunarodni komitet Crvenog križa obilazio logore i
12 da je to povezano s time.

13 P: Gospodine Brown, želite li time reći da... Prije svega, kada ste
14 pripremili ovaj popis ispravki?

15 O: Naime, sačinio sam dva-tri dijela toga. Naime, ja sam neposredno
16 nakon predmeta *Brđanin* unio neke zabilješke u svoj primjerak izvještaja i onda
17 sam ga pregledao i vidio da su u izvještaju neke manje greške koje su možda
18 krivo protumačene. I, kako bih onda obuhvatio iste u svom izvještaju, ja sam ih
19 upisao nedugo nakon svjedočenja u predmetu *Brđanin* na sâm primjerak izvještaja.
20 Ne znam kada je to bilo, možda 2003.

21 A onda sam ovaj popis ispravki učinio možda prije dva tjedna, možda niti
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 toliko, prije nekih deset dana. Kad sam, recimo, pogledao taj popis, onda sam
2 vidio da sam imao jedan ili dva ERN broja koji su bili krivi, pa sam i to
3 obuhvatio.

4 P: Ja Vas unakrsno ne ispitujem u vezi ERN brojeva, ja Vas pitam sada u
5 vezi sa paragrafom 1.113 i tvrdnjom koju ste Vi iznijeli u Vašem izvještaju da
6 se tu radi o: "Odluke o osnivanju civilnih vlasti i pitanja vezana za logore." A
7 onda je sasvim jasno, ako pročitate fusnote, da one nemaju veze s tim. Možda ste
8 to upravo namjerno željeli zavesti na krivi put.

9 O: Ne, nije istina. Ja jednostavno nisam uopće želio nikoga navesti na
10 krivi put, niti na krivi zaključak. Ja sam jednostavno želio putem ispravki
11 pročistiti ovu verziju, učiniti je jasnijom. Možda je bila manje jasna i
12 gospodin Brđanin je imao pravo. I mislim da jest ustvari imao pravo, jer kad sam
13 ja pregledao dokument, onda sam došao do istog zaključka.

14 P: Dakle, Vi ne želite priznati da je činjenica da ste Vi u Vašem
15 izvještaju naveli da su tu "odluke o osnivanju civilnih vlasti i dokumenti o
16 logoru", kad i... Ustvari, u fusnoti je naveden dokument koji govori o Crvenom
17 križu, a Vi ne želite priznati da ste Vi potencijalno mogli navesti na krivi
18 zaključak?

19 O: Pa, ja bih morao vidjeti dokument u kontekstu. Ja ne znam da li sam
20 možda ovdje govorio da je Međunarodni komitet Crvenog križa obilazio logore;
21 znam da je to činio, na osnovu drugih dokumentacija. Ja znam da je, recimo,

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 obišao logor Manjača. Možda sam, kad sam tu rekao "pitanja koja se tiču logora",
2 jednostavno želio to pročistiti. Ne mislim da navodi na krivi put. Naime, cijeli
3 kontekst tog paragrafa je da se naglasi da su se vodili razgovori s civilnim
4 vlastima po cijelom nizu tema. I, kad sam pregledao taj izraz "pitanja koja se
5 tiču logora", slažem se da možda nije bilo posve točno i zbog toga sam se
6 osjetio potaknutim da unesem tu ispravku. Ne mislim da se time umanjuje sama
7 poanta cijelog paragrafa, a to je da je na regionalnom nivou postojala suradnja
8 između vojske i civilnih vlasti, da su on raspravljali o cijelom nizu tema. Kao
9 što sam rekao, moj izvještaj je dug, ima mnogo fusnota i u ovom slučaju je
10 upravo gospodin Brđanin bio taj koji je pokrenuo to pitanje. Kada sam ponovo
11 pregledao izvještaj, shvatio sam da možda nisam bio posve precizan u
12 formulacijama i zato sam poslije svog svjedočenja u tom predmetu unio ove
13 zabilješke.

14 P: Idemo na sljedeću temu. Još jedno pitanje koje se pojavljuje na
15 popisu ispravki je nešto što ste Vi stavili ovdje nakon unakrsnog ispitivanja
16 gospodina Ackermana u predmetu *Brđanin*. Naime, Vi ste ostavili jedan izraz u
17 Vašem izvještaju koji bi mogao navesti na krivi zaključak, dati krivi dojam, a
18 to je - Vi ste to ispravili - rekli ste da: "Članovi Kriznog štaba ARK-a su bili
19 u pratnji te cijele delegacije koja je obilazila logore." A ustvari je trebalo
20 stajati: "Predstavnici Vlade Autonomne Regije Krajina su bili u pratnji tokom te
21 posjete." Dakle, Vi ste potencijalno mogli navesti na krivi zaključak time što
22 ste uključili tu Krizni štab, zar ne?

23 O: Pa, moguće jest. Potencijalno je to bilo krivo. Moglo bi se tako
24 reći, ali zato sam napravio ispravku. Jer, kad sam pogledao svoje bilješke,

25

26

27

28

29

30

1 pregledao sam to, vratio se na dokument i zato sam to stavio ovde, dakle:
2 "Predstavnici Vlade Autonomne Regije Krajina bili su u pratnji posjete," umjesto
3 onog što je stajalo prije.

4 P: Da Vas nisu unakrsno ispitivali o tome, to se nikad ne bi našlo na
5 popisu ispravki, zar ne?

6 O: Ne mogu Vam reći da li bi do toga došlo ili ne. Možda da sam ja to,
7 recimo, označio, da sam ponovo pročitao dokument, fusnote, shvatio poteškoću,
8 možda bih stavio.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li možemo zaključiti da postoji
10 prilična šansa da do te ispravke ne bi došlo?

11 SVEDOK: [simultani prevod] Pa, da. Postoje izgledi da do toga ne bi
12 došlo i ja sam, dakako, tu vrlo iskren.

13 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Pa, mi iskrenost i očekujemo.

14 P: Gospodine Brown, prije nego što ste došli svjedočiti u suđenju protiv
15 gospodina Krajišnika, da li ste provjerili svoj tekst u odnosu na fusnote, da se
16 uvjerite da su one onoliko točne koliko trebaju biti, kako biste pomogli
17 Raspravnom vijeću?

18 O: Ne, ja nisam provjeravao tekst u odnosu na fusnote prije svog dolaska
19 da svjedočim ovdje.

20 GĐA PREVODILAC: Dakle, nisam provjerio tekst u odnosu na svaku fusnotu -
21 ispravka prevoditelja.

22 GĐA LOUKAS: [simultani prevod]

23 P: Idemo na paragraf 1.114 /u engleskom transkriptu: "114"/. To je
24
25
26
27
28
29
30

1 ponovo nešto do čega je došlo nakon unakrsnog ispitivanja u predmetu *Brđanin*,
2 gdje se kaže: "Članovi Kriznog štaba ARK-a također su obilazili područja gdje su
3 bila borbena dejstva i informirali su ih predstavnici vojske." Dakle, nakon što
4 Vas je gospodin Ackerman unakrsno ispitivao, posve je jasno da nisu bili
5 "članovi" - u množini - Kriznog štaba ARK-a, već samo Radoslav Brđanin.

6 O: To baš nije točno, jer je Stojan Župljanin također na snimci u Kotor
7 Varoši sa gospodinom Brđaninom i to je... Recimo, gospodin Radić je bio u posjeti
8 Prijedoru, mislim da je bio u posjeti logoru Omarska, a on jer također bio član
9 Kriznog štaba. Dakle, postojali su pokazatelji da su članovi Kriznog štaba
10 obilazili tu zonu odgovornosti. Ali, ono što sam ja želio učiniti ovom ispravkom
11 jeste da kažem da jest tamo bio samo gospodin Brđanin i da to pročistim.

12 P: Ali, Vi se morate pobrinuti da postoji određena točnost i preciznost
13 i da Vaš tekst se potpuno podudara sa fusnotom. Nije li to važno?

14 O: Da, jeste, ali je važno i naglasiti da postoje neke greške kako biste
15 ih ispravili. Ja sam to učinio. I, u svakom slučaju, ovo se uopće ne razlikuje
16 od poante koju sam ja želio naglasiti, a to je da članovi Kriznog štaba ARK-a
17 jesu obilazili zonu odgovornosti, da postoje video snimke koje to pokazuju,
18 postoje dokumenti o tome i to je bit, glavna bit tog paragrafa, kao i onog
19 prethodnog o suradnji između vojnih i regionalnih rukovodioca.

20 P: Bez obzira na to, da bi to bilo točno, Vi ste to prethodno morali
21 ispraviti, zar ne?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da. Ja sam bio iskren i ispravio greške.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, i to je pridodalo tačnosti.

3 Izvolite, nastavite.

4 GĐA LOUKAS: [simultani prevod]

5 P: Idemo dalje. Krenimo sada na jedan dio Vašeg izvještaja. To je

6 stranica 22, gledamo fusnotu 41. To je stranica 21, paragraf 1.31. Tu imate

7 jedan citat, stavili ste to u fusnotu 41.

8 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Ovdje imam kopije fusnote 41, ja ću ih

9 podijeliti, tako da svi mogu pogledati fusnotu.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Loukas, pretpostavljam da želite

11 to ponuditi na usvajanje u spis?

12 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Da.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim onda broj.

14 SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti D48.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala.

16 GĐA LOUKAS: [simultani prevod]

17 P: Imate li taj dokument pred sobom?

18 O: Imam.

19 P: Molim Vas, recite Raspravnom vijeću gdje se u tom redovnom borbenom

20 izviješću, koje imate tu pred sobom, iz kojeg dijela tog borbenog izvještaja

21 dolazi ovaj prvi dio citata?

22 O: Moram priznati da se ne čini da je ovom dokumentu. Ja sam krivo

23

24

25

26

27

28

29

30

1 uputio na taj dokument. Znam o kojem se dokumentu radi, na koji sam ja mislio.
2 To je dnevni borbeni izvještaj koji postoji. Ja ga mogu naći i mogu ispraviti
3 ERN i ovo pozivanje u fusnoti.

4 P: Dakle, radi se o grešci?

5 O: Čini se da je tako.

6 P: Da li Vas je Tužiteljstvo tražilo da provjerite svoj izvještaj nakon
7 što ste završili sa svjedočenjem u predmetu *Brđanin* i nakon što je taj Vaš
8 izvještaj podnesen u spis i u ovom predmetu?

9 O: Ne sjećam se da su mi postavili to direktno pitanje.

10 P: Da li Vi - kao odgovorni analitičar koji želi biti siguran da su
11 informacije koje predočava Sudskom vijeću što točnije - da li ste Vi, kao takav,
12 možda samostalno, na vlastitu inicijativu odlučili da učinite takvo što?

13 O: Nisam siguran što me točno pitate. Da učinim što? Da provjerim
14 fusnote?

15 P: Da se uvjerite da je Vaš izvještaj točan i da Vaše fusnote doista idu
16 u prilog onome što je u tekstu.

17 O: Da. Ali, radi se o velikom dokumentu, velikom broju fusnota, a
18 priznajem da u ovoj fusnoti jesam se pogrešno pozvao na dokument. Ali, uz pomoć
19 Tužiteljstva, ja mogu ispraviti tu grešku. Ovo je dokument koji ima nekih 900
20 fusnota i jasno je da će se neke male greške potkrasti, ali ne mislim da to

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 nužno umanjuje od težine argumentacije koju sam ja u tom dijelu teksta iznio.

2 P: Idemo na fusnotu 79.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođu Loukas, Sudsko vijeće bi bilo
4 veoma zahvalno kada bi vještak potražio dokument o kojem se radi, kako bi
5 ispravio ovaj citat.

6 Gospodine Harmon, pretpostavljam da ćete se Vi pobrinuti da taj
7 materijal bude stavljen na raspolaganje vještaku, pa kad on završi sa svojim
8 svjedočenjem da se to riješi.

9 G. HARMON: [simultani prevod] Ja ću to poduzeti odmah.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Već sada?

11 G. HARMON: [simultani prevod] Evo, upravo tražimo. Jer, postoji
12 mogućnost da možemo već tako brzo locirati taj dokument i gospodin Brown je još
13 uvijek ovdje, svjedoči, pa ga se može po njemu i ispitati.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Harmon, pretpostavljam da bi
15 Obrana više cijenila da vještaci pronalaze vlastite izvore. Ali, ako se radi o
16 doslovnom citatu, vjerojatno Vi ne biste imali nikakvog prigovora na to da
17 gospodin Harmon to učini?

18 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Ne. Svakako da ne bih.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu, nastavite.

20 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Moje pitanje nije bilo da dokument koji
21 bi trebao biti u fusnoti ne postoji, već da se postavilo pitanje točnosti
22 navođenja i istraživačkog rada svjedoka.

23 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Razumijem. Ali, Sudsko vijeće želi znati
24 o kojem se dokumentu radi, koji je izvor ovog citata.

25 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

26

27

28

29

30

1 P: Pogledajmo sada fusnotu 79. To je na stranici 29 Vašeg izvještaja, i
2 imam kopije.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine tajniče, taj će dokument biti?

4 SEKRETAR: [simultani prevod] D49.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala.

6 GĐA LOUKAS: [simultani prevod]

7 P: Dakle, fusnota 79. Citat koji ste Vi ovdje napisali na stranici 29
8 je: "Oni ne žele ništa što pripada nekome drugome, ništa što nije bilo njihovo
9 stoljećima, ali neće dati niti milimetar svog teritorija."

10 Vidite li taj dio koji se ovdje citira?

11 O: Da.

12 P: U samom dokumentu - to je malo niže, da se stavi u kontekst - ovdje
13 se kaže: "Miroljubivom srpskom narodu najviše je stalo do mira i do mirnog i
14 pravednog rješenja svih sporova na ovim područjima. I zbog toga političko
15 rukovodstvo, organi, institucije konstantno pokreću pregovore o mirovnom
16 razgraničenju."

17 Vidite li taj dio?

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da?

19 G. HARMON: [simultani prevod] Mogu li ja dobiti kopiju dokumenta?

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mislim da vjerojatno greškom niste
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 dobili.

2 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Nažalost, ja sam tražila šest kopija
3 svakog dokumenta, a za ovaj, nekim slučajem, imam samo tri.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa, pretpostavljam da možemo dati sudsku
5 kopiju.

6 G. HARMON: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Loukas, molim Vas da nam kažete
8 koja je to stranica.

9 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] To je stranica 2 samog dokumenta, to je u
10 vezi s fusnotom 79.

11 P: "Neće dati niti milimetra svog teritorija."

12 GĐA PREVODILAC: Napomena prevoditelja: nemamo original citata.

13 GĐA LOUKAS: [simultani prevod]

14 P: Vi ste taj citat uključili u svoj izvještaj, ali ste isključili citat
15 koji sam upravo pročitala. To je ono gdje stoji: "Zato njihovo političko
16 rukovodstvo, organi, institucije stalno pokreću pregovore o mirnom
17 razgraničenju."

18 Dakle, Vi ste taj dio ispustili iz citata, gospodine Brown. Da li ste ga
19 ispustili zato što se ne uklapa u vašu generalnu tezu?

20 O: Ne. Ja to nisam ispustio zato što se to ne uklapa u moju generalnu
21 tezu. Ja sam se koristio tim dijelom koji se tiče sastavnih /?konstitutivnih/
22 dijelova. Naime, tema samog paragrafa su strateški ciljevi koji se trebaju
23 razglasiti skroz do najdonjeg nivoa u vojsci. I, ja mislim da je pitanje
24 pregovora nešto što je posve odvojeno od ovog. Ovaj dio koji sam ja citirao meni
25 kazuje da je 1. krajiški korpus želio obavijestiti svoje vojnike da je njihov
26 cilj potpuno razdvajanje od hrvatskog i muslimanskog naroda i ja sam u tu svrhu

27

28

29

30

1 se koristio citatom.

2 P: Ali je također bitno uključiti tu činjenicu u Vašem dokumentu da
3 političko rukovodstvo stalno pokreće pregovore o mirovnom razgraničenju. I to je
4 bitno, zar ne?

5 O: Ja mogu samo reći da ja nisam o tome pisao ovaj konkretni paragraf.

6 P: Oprostite?

7 O: Sve što mogu reći je da ja taj dio i ovaj paragraf nisam pisao o toj
8 temi.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođu Loukas, kako bi naša slika bila
10 cjelovita, možete li nam reći da li bi redci koji kasnije slijede iza toga da...
11 Naime, ovaj dio gdje se objašnjava da ti mirovni napori nisu djelotvorni, gdje
12 se okrivljuje druge što ih ne prihvaćaju, što ne uviđaju to, neprijatelji
13 srpskog naroda i svih građana su odlučni u tome da nameću uvjete -

14 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Da, časni Sude.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ako nam je potreban cijeli kontekst,
16 onda bih rekao da ne bismo trebali uključiti samo mirovne napore, već i razloge
17 zbog kojih oni nisu uspješni. I to bi bilo relevantno, zar ne?

18 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Pa da, svakako. Gdje stoji: "Svi građani
19 Srpske Republike su odlučni da se ne nameću uvjeti srpskom narodu agresijom,

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 silom, oružjem.../kako je prevedeno/" Pitam se, da li je došlo do krivog prijevoda
2 ovdje.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa, možda i jeste, nisam siguran. Nemam
4 original, ali ako nam date, to ćemo moći provjeriti.

5 Izvolite.

6 G. HARMON: [simultani prevod] Časni Sude, original jeste dostavljen pod
7 tabulatorom 58. Evo, ovde je, izvolite.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, nije bilo ni potrebe da se to
9 zahteva.

10 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Hvala Vam lepo, gospodine Harmon.

11 P: A sada da pogledamo fusnotu 151.

12 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Časni Sude, mi imamo samo četiri primerka
13 ove fusnote, a trebalo je da imamo šest.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Loukas, snaći ćemo se. Vi
15 podelite to što imate. Imamo ovde četiri stola, neka bude jedan primerak po
16 stolu.

17 GĐA LOUKAS: [simultani prevod]

18 P: Dakle, fusnota 151 se nalazi na strani 45 u tekstu.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Ali, pre nego što nastavimo, molim
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 da nam predstavnik Sekretarijata dodeli broj.

2 SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti dokument D50, časni Sude.

3 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] U redu.

4 P: Dakle, fusnota 151 koja se nalazi na strani 45. Vi tamo navodite: "U
5 aprilu 1992. godine, Branko Đerić, predsednik Vlade Srpske Republike Bosne i
6 Hercegovine, je objavio instrukcije za rad opštinskih kriznih štabova srpskog
7 naroda, gde su navedene određene obaveze i odgovornosti kriznih štabova."

8 Kada pogledate to što je tamo navedeno da su: "Komanda nad
9 Teritorijalnom odbranom i policijskim snagama nešto što se nalazi pod
10 isključivim ovlašćenjem profesionalnih kadrova," to zapravo znači da su "civili
11 držani po strani", zar ne?

12 O: Da. To i stoji u tački 4, da je bilo profesionalnih kadrova i da je
13 bilo osoblja vojnog i u okviru Teritorijalne odbrane i da su oni bili zaduženi
14 za komandne odgovornosti i to je urađeno upravo da bi se sprečilo mešanje sa
15 strane. I čini se da ja dosta često nailazio na to u dokumentaciji. Ja sam
16 davao i neke primere vezane za Krizni štab.

17 P: Da. Ali, instrukcija koja je došla odozgo je ukazivala na to da
18 civile zapravo treba ukloniti iz onoga što su radili Teritorijalna odbrana i
19 policijske snage, da je tu došlo do podele funkcija.

20 O: Pa, nisam baš sasvim siguran da bih ja upotrebio taj termin "ukloniti

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 civile", jer to ukazuje na to da je odnos sa civilima bio donekle nepoželjan.

2 P: Da. Ali, ono što stoji u tekstu je da: "Komanda nad Teritorijalnom
3 odbranom i policijskim snagama je u isključivoj nadležnosti profesionalnih
4 kadrova. I, stoga, bilo koje mešanje u poslove komandovanja Teritorijalnom
5 odbranom i/ili korišćenje policijskih snaga mora biti sprečeno."

6 Dakle, tu se vidi da su civili "držani po strani".

7 O: Pa, da. To ukazuje na podelu nadležnosti i odgovornosti kad je reč o
8 policiji i vojsci s jedne strane, a s druge strane političkim funkcijama.

9 P: I Vi, kao vojni analitičar koji piše izveštaj, ste možda mogli da
10 zaključite da bi bilo korisno da Veću ukažete na to da postoji taj deo gde se
11 spominju profesionalni kadrovi.

12 O: Pa, ja sam to spomenuo. Mislim, taj citat postoji. Ja ne bežim od tog
13 citata. On je uključen u izveštaj.

14 P: "Profesionalni kadrovi" ne mora da znači nužno isto svima, zar ne?
15 Sasvim je jasno da se pod ovim podrazumeva nešto vrlo konkretno i da je to
16 trebalo objasniti.

17 O: Pa, da. Ali, meni se čini da to samo po sebi jasno. U tekstu
18 izveštaja, ja kažem da nije bilo predviđeno da krizni štabovi treba direktno da
19 komanduju, izdaju naređenja vojnim snagama i da ih šalju u vojna dejstva, ali

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 bilo je primera da se to desilo. Recimo, jedan od primera je bio u Sanskom
2 Mostu.

3 P: Dakle, da se vratimo na ono što ste Vi ispustili iz Vašeg citata. Vi
4 ste ispustili onaj deo gde se kaže: "Sa neborbenim stanovništvom i ranjenicima
5 se mora ophoditi na humani način i u skladu sa odredbama Međunarodnog komiteta
6 Crvenog krsta. Isto tako i sa ratnim zatvorenicima, kao i da ophođenje prema
7 njima mora da bude u skladu sa zakonima Srpske Republike Bosne i Hercegovine."
8 Vi ste to ispustili iz Vašeg citata.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A gde se to nalazi?

10 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] To je na strani 2, tačka 10.

11 SVEDOK: [simultani prevod] Da, to nije ovde u tekstu.

12 GĐA LOUKAS: [simultani prevod]

13 P: I takođe ste ispustili tačku 13, gde se kaže: "Ratne profitere, bande
14 pljačkaša i slične grupacije treba uhapsiti i predati istražnim sudskim organima
15 Srpske Republike."

16 O: Tako je.

17 P: I takođe ste ispustili tačku 12, gde stoji: "Neophodno je da se ne
18 remete komercijalne i druge privredne delatnosti, sve dok je njihova propratna
19 dokumentacija ispravna," i tako dalje. Možete sami da pročitate šta tamo stoji.
20 Dakle, to je indikacija toga da je krizni štab imao jednu veoma važnu ulogu,
21 recimo, kad je reč o zalihama hrane i pravilnom raspoređivanju zaliha hrane.

22 O: Pa, znate šta, pitanje je na šta želite da skrenete pažnju?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Ja samo skrećem pažnju na ono što ste Vi ispustili. Slažete li se sa
2 mnom da je i to takođe ispušteno?

3 O: Da, ja sam to ispustio. Ja sam u ovom izveštaju rekao da ja nisam
4 ekspert kad je reč o kriznim štabovima i da ima mnogo drugih koji znaju mnogo
5 više od mene o tom pitanju. I, ja sam samo naveo neke od odgovornosti koje su
6 vezane za komandovanje, ali ne za svaku od obaveza i odgovornosti kriznih
7 štabova. Spomenuo sam pitanje Ženevskih konvencija, ratnih profitera, pljačkanja
8 u nekim drugim delovima svog izveštaja. Ali, kao što Vi kažete, to nije u baš
9 apsolutno svakom delu mog izveštaja i svakako ne u onom koji Vi sad citirate u
10 tački 1.05.

11 P: I Vi to niste uradili zato što to nije bilo u skladu sa svrhom Vašeg
12 izveštaja?

13 O: Pa, ne. U ovom odeljku izveštaja se navode samo neke od odgovornosti
14 i obaveza kriznih štabova koje se tiču pitanja odbrane i komandovanja i
15 rukovođenja vojskom i odnosa sa vojskom. I čini se da su to bili bitni delovi
16 ovog izveštaja. Ja sam naglasio u izveštaju šta je o tome rečeno.

17 P: A što se tiče ophođenja sa ratnim zatvorenicima, postoji instrukcija
18 koja je stigla odozgo o tome da sa njima se treba ophoditi u skladu sa Ženevskim
19 konvencijama, zar ne?

20 O: Da, to je važno. Ja sam siguran da su svi odeljci važni.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ali, gospodine Brown, ja mislim da
22 gospođa Loukas... Vi ste rekli da ste pogledali dokument sa vojne tačke gledišta i
23 da niste uključili u svoji izveštaj sve aspekte delatnosti kriznih štabova.

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 Gospođa Loukas Vas je sada pitala o nekim konkretnim delovima, dakle nemešanje u
2 poslove komandanta Teritorijalne odbrane, što je jedno vojno pitanje, već o
3 ophođenju sa ranjenima, sa nevojnim stanovništvom, sa ratnim zatvorenicima, itd.
4 /kako je prevedeno/

5 SVEDOK: [simultani prevod] Pa, ja mislim da je ovo deo koji se uglavnom
6 bavi odnosima između kriznih štabova i vojske i nije bilo neophodno uključiti
7 baš sve aspekte uloga kriznog štaba.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ne. Ali, ovo jeste vojno pitanje?

9 SVEDOK: [simultani prevod] Da, svakako.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, Vi sada govorite o odnosu između
11 kriznog štaba i vojske i, po mom mišljenju, ovo je jedno pitanje koje je
12 relevantno u tom kontekstu.

13 SVEDOK: [simultani prevod] Pa, da. Moglo bi biti relevantno.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođu Loukas, ja pretpostavljam da
15 pošto gospodin Harmon nije ništa rekao o ovome, da se on ne protivi tome da se
16 koristi ova fusnota i da sada navedemo njen ERN broj. Vi ste samo koristili
17 jedan drugi prevod.

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Da. Ja sam to uradila jer sam imala DVD,
2 pa sam onda sa tog DVD-a skinula ovaj primerak i umnožila ga. Ja sam tražila da
3 se ove fusnote odštampaju. Naravno, nije bilo dovoljno primeraka. Ali čini se da
4 je na onom listu sa ispravkama bilo nekoliko izmena kad je reč o ERN brojevima.

5 P: A sada, da pogledamo fusnotu 180, gde se govori o mobilizaciji.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To će onda biti D51.

7 SEKRETAR: [simultani prevod] Da, D51.

8 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Sada, vezano za taj konkretni dokument. U
9 tački 3 se kaže: "Posebno stroge mere se sprovode u odnosu na bilo koju osobu
10 koja zloupotrebi uniformu i oznake policije, Teritorijalne odbrane ili vojske i
11 bez ovlašćenja zaustavlja ljude, proverava njihov identitet, zaustavlja vozila,
12 pretražuje ljude ili njihove stanove."

13 Dakle, gospodine Brown, ovo je očigledno bio problem. Bilo je puno ljudi
14 koji su se kretali naokolo u uniformama na koje nisu imali pravo i radili stvari
15 na koje takođe nisu imali pravo.

16 O: Pa, nisam siguran da li bi se vezano za ovaj dokument mogao izvući
17 taj zaključak da je to bio baš veliki problem. Što se tiče uniformi, znam da je
18 na 16. sednici Skupštine bilo donekle naglašeno kako se "moraju imati iste

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 oznake u okviru Vojske Republike Srpske," kad se govorilo o osnivanju vojske.
2 Dakle, da li je ovo što je rečeno za uniforme vezano sa odlukom da se osnuje
3 vojska nekoliko dana pre ovog sastanka ili je to imalo veze sa tim što su ljudi
4 svojevolejno radili šta su hteli, kako Vi kažete - ja u to nisam siguran. Ali,
5 očigledno se želelo postići to da svi nose uniformu Vojske Republike Srpske i
6 oznake Vojske Republike Srpske.

7 P: Vi to tako tumačite dokument?

8 O: Da. Ja mislim da je ovde jasno rečeno da će se primeniti stroge mere
9 u odnosu na one koji zloupotrebe uniforme. Dakle, ili je postojao problem već
10 tada ili su oni predvideli da bi to mogao da postane problem i hteli su da
11 osiguraju da odluka od 12. maja o osnivanju Vojske Republike Srpske bude
12 poštovana, da postoji jedinstvena uniforma i jedinstvene oznake.

13 P: Šta ste Vi to sada rekli? Vi ste rekli: "Oni su hteli da budu sigurni
14 u to da će svi da nose uniformu Vojske Republike Srpske sa oznakama Vojske
15 Republike Srpske," a onda to na neki nači povezujete sa ovom odlukom od 12. maja
16 o osnivanju Vojske Republike Srpske. Gospodine Brown, postoji jedno drugo moguće
17 racionalno tumačenje, zar ne, ovog dokumenta? Zar to ne vidite?

18 O: Pa, kao što sam ja rekao, postoje tri načina da se tumači ovo pitanje
19 sa uniformama. Prvo je da su ljudi zloupotrebljavali uniforme i da se htelo tome
20 stati ukraj; drugo je da su oni predvideli da bi mogao da postane problem i da
21 su hteli da budu sigurni da će postaviti određena pravila gde će biti rečeno da
22 se to neće tolerisati; ili treće, da su hteli da naglase ono što je navedeno o
23 osnivanju Vojske Republike Srpske i to kako svako treba da ima iste oznake i
24 iste uniforme Vojske Republike Srpske.

25

26

27

28

29

30

1 P: Da. Ali, ovaj Vaš odgovor koji sam Vam sada citirala, koji ste
2 prethodno dali, zapravo pokazuje na koji način Vi tumačite taj dokument, zar ne?

3 O: Ja mislim da da. Oni su hteli da se pobrinu za to da ljudi ne
4 zloupotrebljavaju uniforme.

5 P: U redu, onda ćemo preći na drugu fusnotu.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Samo trenutak. Da bih ja dobro ovo
7 shvatio, gospođo Loukas i gospodine Brown, ja vidim da u tački 1.113 Vi
8 opisujete kako je vojska tražila kontakt sa civilnim vlastima i u obrnutom
9 smeru, da su civilne vlasti na ovaj ili na onaj način bile uključene - a to isto
10 važi i za regionalna tela - dakle, da su bili uključeni na ovaj ili na onaj
11 način u vojne aktivnosti. Da li ste Vi to imali na umu u tom pasusu, jer ja
12 vidim i neka druga pitanja tamo? Recimo, spominje se kako "treba održati hitne
13 sastanke sa svim opštinskim sekretarima Veća nacionalne odbrane", kako se
14 "trebaju održati sastanci sa generalom Talićem o tome da se mobilišu i
15 raspoređuju vojni obveznici", itd. To se meni čini da je sve vezano sa vojnim
16 aktivnostima.

17 Ja sada pokušavam da shvatim ulogu koja je opisana u ovom kontekstu u
18 Vašem pasusu 1.113. Mi se sada, dakle, bavimo tumačenjem tačke 3 na tom spisku.
19 Vi me ispravite ako ja grešim, ali čitajući taj dokument, čitajući Vaš izveštaj,
20 čini se da tu stoji da Krizni štab Autonomne Regije Krajina je doneo odluku i da
21 je vodio diskusije koje su se ticale vojne aktivnosti. To stoji u Vašem

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 izveštaju. Shvatio sam da ste Vi koristili ovaj dokument, da ste se na njega
2 pozivali kada ste to uneli u Vaš izveštaj.

3 SVEDOK: [simultani prevod] Da, to je jedna od fusnota u mom izveštaju.
4 Ja sam hteo da kažem da 1. krajiški korpus nije bio potpuno odvojen od
5 regionalnih vlasti i regionalne vlade. I, kada su se regionalne vlasti
6 sastajale, diskutovale i donosile zaključke, da su neki od tih zaključaka se
7 ticali direktno vojnih pitanja i to je jedan od primera koji je naveden u tački
8 5: "Treba održati razgovore sa generalom Talićem o mobilizaciji i raspoređivanju
9 vojnih obveznika."

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, to nam daje jedan širi kontekst.
11 Izvolite, gospođo Loukas.

12 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] U redu. Ja ću sada podeliti fusnotu 181.

13 P: Dakle, na istoj toj strani je fusnota 181.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To će biti D52?

15 SEKRETAR: [simultani prevod] Tako je.

16 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

17 P: Ovde se govori o roku za predaju oružja. I jasno je, zar ne, da se to
18 tiče: "Rok koji je istekao danas je produžen na zahtev građana svih
19 nacionalnosti, zato što žele da vrate oružje na mirni način i bez intervencije

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 policije."

2 Gledajući to, čini se da se taj rok ticao građana svih nacionalnosti,
3 zar ne?

4 O: Da. Čini se da to tako stoji u tom dokumentu. Ali, gledajući kontekst
5 na osnovu dokumentacije, ja nisam video nikakve primere koji bi govorili o tome
6 da je u Krajini taj rok za predaju ilegalnog naoružanja bio objavljen u bilo
7 kojim područjima sem onih koji su bili naseljeni nesrbima. Rokovi su produženi
8 možda čak do 18-og i ima dokumenata koji govore o Prijedoru, o Sanskom Mostu, o
9 Novom, o Ključu, gde se to pominje. Isto tako, u dokumentima Kriznog štaba se
10 spominju ti rokovi. Kada su ti rokovi istekli, ta područja su uvek bila izložena
11 vojnom dejstvu. I ja nisam naišao ni na kakve primere gde su ti rokovi
12 određivani u područjima gde su živeli Srbi u Krajini.

13 P: U redu. Ali, da bismo bili precizni, kad je reč o ovom dokumentu i o
14 ovom roku za predaju oružja koji je produžen, Vi ste samo citirali ovaj jedan
15 drugi konkretni dokument? Ovaj koji se tiče svih nacionalnosti, zar ne?

16 O: Pa, čitajući taj dokument, ja ne bih rekao... tu ne stoji šta će se
17 desiti po isteku tog roka.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Loukas, da vas pitam, Vas i

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 gospodina Browna, gde tu stoji da se to odnosi na sve nacionalnosti?

2 SVEDOK: [simultani prevod] Kaže se: "Na građane iz svih nacionalnih
3 zajednica." Dakle, čini se da je ovaj rok nešto što se tiče svih nacionalnosti i
4 čini se da je zahtev da se produži rok došao od građana svih nacionalnosti.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, određen je jedan rok za koga ne
6 znamo na koga se odnosio. Gospođo Loukas, ja ne mogu da protumačim ovaj dokument
7 na taj način da zaključim da se ovaj rok odnosio na građane svih nacionalnosti.
8 To ovde ne stoji.

9 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Časni Sude, u svakom slučaju, jasno je da
10 se ovaj dokument može tumačiti na više od jednog načina, i mislim da je to jasno
11 i na osnovu odgovora svedoka.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Mislim da se ovo može tumačiti i
13 ovako i onako. Sad vidim da nas mole da usporimo zbog transkripta.

14 Gospođo Loukas, Vi govorite o preciznosti. Ali, i Vi onda kažete:
15 "Gledajući taj dokument, čini se da se to odnosi na građane svih nacionalnosti,"
16 a ja se sa Vama ne bih složio. Ja se slažem sa Vama po jednom drugom pitanju, da
17 je potrebno da se dobiju još dopunske informacije. Dakle, morali bismo da znamo
18 više o ovom roku koji je određen, ali ne stoji ono što ste Vi rekli. Ovde samo

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 stoji da su građani svih nacionalnosti tražili da se produži rok, ali nigde ne
2 stoji na koga se odnosio prvobitno taj rok.

3 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Časni Sude, vezano za to, ja sam to tako
4 protumačila i, što je još interesantnije, i svedok se složio sa mnom u tom
5 tumačenju.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, ali Veće ima svoje tumačenje.

7 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Svakako.

8 SVEDOK: [simultani prevod] Pa, moram nešto da pojasnim. Čitajući taj
9 dokument, moram da kažem da ovde ne stoji na koga se odnosi ovaj rok za predaju
10 oružja. Mislim da, kako ovde stoji, rok je produžen do 14-og, a mislim da je
11 prvobitan rok bio do 11-og i da je to rezultat regionalne instrukcije o narodnoj
12 odbrani od 4. maja, gde je navedeno: "Sve paravojne formacije i pojedinci koji
13 poseduju ilegalno naoružanje i municiju moraju predati to naoružanje i municiju
14 odmah, i to do 15.00 časova 11. maja."

15 Dakle, gledajući ovu dokumentaciju i gledajući datum kada ističe ovaj
16 rok, mislim da se to odnosi samo na područja gde su vođena vojna dejstva, vrlo
17 često sa ciljem da se zapleni ilegalno naoružanje i da je to rađeno u područjima
18 koja nisu naseljena Srbima.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam na tom odgovoru.
2 Gospođo Loukas, ovaj deo gde stoji "predaja ilegalno nabavljenog oružja"
3 je nešto što takođe treba dalje proanalizirati, šta se smatralo ilegalno
4 nabavljenim oružjem. Zato što mi znamo da su razne strane nabavljale oružje na
5 razne načine. Nabavljali su oružje i civili - dosta smo čuli o tome - i, koliko
6 ja vidim, Vi smatrate... Ili barem, hajde da pretpostavimo da ukoliko su srpski
7 civili takođe trebali da predaju svoje oružje, onda je trebalo i to oružje
8 smatrati ilegalno nabavljenim. I to pokreće jako puno pitanja. Hteo sam samo da
9 Vas obavestim da to nije onoliko jasno koliko bi se dalo zaključiti na osnovu
10 Vaših pitanja.

11 Izvolite, nastavite.

12 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Odgovor svedoka, časni Sude, je bio da je
13 prvobitni dokument bio upućen "svim paravojnim formacijama." Ja mislim da nam je
14 on tako rekao. Ali, ja ne bih više da se zadržavam na ovome, zato što ću se
15 baviti drugim fusnotama dosta detaljno.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Sada ćemo napraviti pauzu do
17 10.55h.

18 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

19 ... Početak pauze u 10.31h

20 ... Sednica nastavljena u 10.59h

21 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite. Izvolite sestiti.

22 [Sudije većaju]

23 [Pretnosno veće i sudski savetnik većaju]

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Loukas, izvolite.

2 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

3 P: Gospodine Brown, sada bih da pogledamo 61. stranicu Vašeg izveštaja i
4 da Vas suočim sa fusnotom 239.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li je ta fusnota već dobila broj?

6 SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti D53, časni Sude.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala. Gospođo Loukas, izvolite.

8 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Da li gospodin Brown ima primerak tog
9 dokumenta koji sam ja podelila?

10 O: Da.

11 P: Vi u tekstu Vašeg izveštaja ste rekli da su: "Neke jedinice dobile
12 izričita naređenja da zauzmu teritorije i ključne objekte i da uspostave tesne
13 veze sa vlastima."

14 Taj dokument koji Vi citirate u fusnoti 239 - imate taj dokument pred
15 sobom - molim Vas, pokažite Sudskom veću gde se tu govori o tome da treba
16 "uspostaviti tesne veze sa vlastima?"

17 O: Pa, nisam siguran da se to čini u ovom dokumentu, međutim, u mnogim
18 drugima to je bio slučaj. Ovde se pominje da treba obezbediti ključne objekte.
19 Ja sam koristio i druge dokumente u izveštaju koje sam više razrađivao, gde se
20 odnosilo na bliske veze sa vlastima, naročito u instrukciji Talića od 21. maja,

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 nakon mobilizacije, a zatim i čitav niz drugih dokumenata u vezi sa
2 uspostavljanjem bliskih veza sa vlastima. I naročito mislim da sam to pomenuo u
3 drugom paragrafu: "30. divizija, 6. pešadijska brigada i delovi brigade su
4 ponovno raspoređeni kako bi obezbeđivali ključne objekte."

5 P: Gospodine Brown, nema sumnje da se radi o obezbeđivanju objekata.
6 Međutim, u Vašem tekstu, Vi govorite i o bliskim vezama sa vlastima. Ako
7 pogledamo fusnotu 239 i taj dokument koji ste citirali, to ustvari nije taj
8 dokument.

9 O: Gospođo Loukas, dobar deo izveštaja sam posvetio saradnji između
10 vojske i civilnih vlasti, i to je na više mesta pokazano fusnotama. I ima ih
11 puno, mislim. Ako bih sada izdvajao svaku rečenicu i svaki pojedinačni komentar
12 u ovom izveštaju i izvodio fusnote za njega, mislim da bi i sudije morale da
13 provedu puno vremena čitajući taj izveštaj. On je bio dosta glomazan i vrlo je
14 velik i, prema tome, ne pominje se direktno ovde. Međutim, ima drugih delova
15 izveštaja koji pokazuju o tom delu uspostavljanja bliskih veza.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Brown, obično Vi kada
17 pominjete izvor, to se odnosi samo na deo rečenice a ne na celu rečenicu. I tada
18 Vi ne oklevate da stavite fusnotu i kada je u pitanju pola rečenice. Slažete li
19 se da fusnota 239, dakle, ona nije trebala da potvrdi to o uspostavljanju

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 bliskih veza sa vlastima, već možda je trebala da se nalazi u nekom drugom delu
2 rečenice?

3 SVEDOK: [simultani prevod] Pa, moguće je, časni Sude. Jer, ja nisam
4 mogao svaki detalj da povezujem, odnosno da na njega ukazujem u fusnoti. Moguće
5 je da sam to stavio u fusnotu 239, u onom delu gde se govori o "zauzimanju
6 teritorija". Možda je trebalo tu staviti.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim Vas, nastavite, gospođo Loukas.

8 SVEDOK: [simultani prevod] Pa, ako mogu da budem od pomoći Sudu, samo da
9 kažem da sam pogledao svoj izveštaj u pauzi u vezi sa fusnotom 41, koju je
10 gospođa Loukas ranije pokrenula. I, pošto nisam imao pristupa dokumentima,
11 moguće da je fusnota 41 ista kao i fusnota 71.

12 GĐA LOUKAS: [simultani prevod]

13 P: Ja ću Vas tu prekinuti. Tokom pauze, gospodin Harmon mi je dao jedan
14 dokument.

15 O: U redu.

16 P: Vratimo se onda na trenutak na pitanje fusnote 239.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pretpostavljam da ćemo doći i na to, jer
18 smo mi izričito tražili to.

19 G. HARMON: [simultani prevod] Časni Sude, ja imam taj dokumenti i mogu
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ga podeliti, ukoliko želite. I takođe Vas mogu obavestiti da je taj dokument bio
2 izostavljen, a on je takođe potkrepljen fusnotama 109, 111 i 700 u izveštaju.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala za informaciju.

4 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Gospodine Brown, Vi razumete, naravno,
5 koliko je važno da ono što iznesete u svom tekstu, da je to tačno i precizno. Vi
6 shvatate da je to bitno?

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa, bez obzira da li svedok kaže "da"
8 ili "ne", gospođo Loukas, Raspravno veće je veoma svesno da je važno da tačnost
9 bude što veća.

10 GĐA LOUKAS: [simultani prevod]

11 P: Dakle, Vi sami, svedoče, shvatate značaj da se obezbedi da su fusnote
12 u vezi sa tekstem, i to precizno i tačno?

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Prekinimo ovu diskusiju o funkciji
14 fusnota. Molim Vas, to je jasno. Ako koristite fusnote, zna se koje im je mesto,
15 treba da budu na pravom mestu i one treba da potkrepljuju tekst. Prema tome, to
16 je nešto što Raspravno veće zna, jer smo i mi sami studirali pravo i znamo, i
17 morali smo da koristimo fusnote.

18 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Pa, neću više time da se bavim, časni
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Sude. Ostaviću tu temu po strani za sada i preći na nešto drugo.

2 P: Dakle, svedoče, sada bih htela da se malo pozabavimo jezikom koji ste
3 Vi koristili u izveštaju. Pogledajmo, recimo, 13. stranicu, i to, na primer,
4 paragraf 1.6. Vi ste tu rekli: "Pretnja koju su Hrvati predstavljali nije bila
5 samo stvar utiska, već je u nekim situacijama bila vrlo realna."

6 Takođe ste mogli reći, zar ne, da je pretnja koju su Hrvati
7 predstavljali bila ne samo stvar utiska, već i stvarna pretnja, zar ne? Mogli
8 ste samo to reći?

9 O: Mogao sam. Ja to i kažem, da u nekim slučajevima i jeste bila vrlo
10 realna, i naročito sam govorio o zapadnoj Slavoniji, a mislim da tu pominjem i
11 Bosanski Brod i Derventu. Siguran sam da je bilo i drugih područja gde su Hrvati
12 živeli a gde ta pretnja možda nije bila realna, a ja sam naveo onih par primera
13 gde ona jeste bila realna. Ja ne sumnjam u to da u zapadnoj Slavoniji, da su
14 tamo operisale hrvatske snage. Ja ne sumnjam ni da su u Posavini kontrolu nad
15 tom teritorijom zauzele hrvatske snage i to je bila realna pretnja.

16 P: A da li se slažete sa mnom, gospodine Brown, da je jezik koji Vi ovde
17 koristite pomalo ublažava značaj toga?

18 O: Ne.

19 P: U redu. Idemo dalje. Pogledajmo pasus 1.12, gde Vi kažete, otprilike
20 četiri reda od početka, da je: "JNA je bila u situaciji da je isključivo štitila
21 bosanske Srbe i SDS, a svaki pokušaj bilo kakve ravnoteže - ako je uopšte ikada
22 i postojao stvarno - je sada se izgubio."

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Zbog čega Vi ovde iznosite neke pretpostavke? Zašto nagađate?

2 O: Pa, ono što ja tu hoću da kažem je da je postojalo približavanje ovih
3 snaga, kao što se to moglo zaključiti iz dokumentacije. A kada kažem "ako je
4 zaista i postojao," ja, naime, nisam siguran da je u dokumentima od kraja 1991.
5 godine bilo nekih pominjanja zaštite Srba od genocida. Međutim, ono što kažem je
6 da je svakako od aprila došlo do tog približavanja.

7 P: Da. Ali fraza, odnosno jezik koji ste tu koristili: "...bilo kakav
8 pokušaj ravnoteže, ako je ikada istinski i postojao." Mislím, Vi ne znate da li
9 je on istinski postojao, je li tako?

10 O: Pa, ja mislim da on možda nije postojao zato što -

11 P: Ali, on nikada nije postojao.

12 O: Pa, ako je zaista postojao... Ja govorim samo o dokumentaciji s kraja
13 1991. godine i hrvatskog rata u vezi s tim, iz koga se dalo zaključiti da je JNA
14 trebalo da zaštiti Srbe od genocida, a ne... Očigledno je, naime, da se radilo o
15 jednoj etničkoj grupi. Međutim, ono što ja ovde kažem, u ovom pasusu, je da su i
16 aprilu mesecu bosanski Srbi... oprostite, JNA pomagala bosanske Srbe i ja tu kažem
17 da je to možda zaista bilo tako. Da ta ravnoteža možda nije bila autentična, bar
18 iz dokumentacije koju sam ja video 1991. godine.

19 P: Ali, Vi to ne kažete ovde. Vi kažete: "Ako je ona ikada istinski i
20 postojala."

21 O: Da, ali ja nisam ni video nikakve dokaze o tome da jeste postojala ni
22 1991. godine.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Međutim, ja takođe pretpostavljam da
2 Vi i ne isključujete mogućnost da je možda postojala, ali da iz onoga što ste Vi
3 videli, da Vi ne možete izvesti nikakve konačne zaključke o tome da li jeste ili
4 nije postojala ta istinska želja za ravnotežom.

5 SVEDOK: [simultani prevod] Pa, časni Sude, iz dokumentacije koju sam ja
6 video iz 1991. godine, ja ne verujem da je JNA ikada funkcionisala na jedan
7 balansirani način. Iz dokumentacije iz 1991., ja vidim da se pominje zaštita
8 Srba od genocida. Ja vidim naoružavanje srpskih vojnika, zatim upotrebu srpskih
9 dobrovoljaca u zapadnoj Slavoniji i Hrvatskoj. I ja tvrdim da nisam siguran, ako
10 pogledamo april 1992. godine, da je uopšte postojala ravnoteža.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. I to onda potkrepljuje Vašu sumnju
12 da li je ona ikada postojala.

13 SVEDOK: [simultani prevod] Pa, svakako od kraja 1991. i rata u Hrvatskoj
14 -

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu, ne govorimo o svemu tome.
16 Nastavite, gospođo Loukas.

17 GĐA LOUKAS: [simultani prevod]

18 P: U saveznom sistemu, svedoče, sa stanovišta vojnog analitičara, da li
19 je možda normalno očekivati da će savezne institucije podržavati jednu grupu
20 koja želi da očuva tu saveznu državu?

21 O: Pa, ja ne mogu odgovoriti na to da li je to za očekivati ili ne, ali
22 -

23 P: Da. Ali, imamo puno primera u istoriji, no nećemo se sada time
24 baviti, pošto imam tako ograničeno vreme.

25 Pogledajmo sada dalje Vaš izveštaj. Dakle, ono mesto gde govorite o 16.

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 sednici u izveštaju i tada kada govorite o izlaganju Mladića. To je u tački
2 1.45, kažete: "Neka od nafrapantnijih izlaganja u toku te sednice iz kojih se
3 jasno videla priroda politike bosanskih srpskih vlasti," itd. I Vi to citirate.
4 Vi citirate Mladića tu. A onda u sledećem pasusu kažete: "Čak i ovo izlaganje,
5 međutim, trebalo bi staviti u kontekst. Kao čovek od koga se očekivalo da
6 sprovede te ciljeve, on je možda bio svestan praktičnih ograničenja onoga što je
7 Skupština htela da predloži."

8 A tu se, gospodine Brown, radi o čistom nagađanju. Vi to pokušavate
9 prosto da uglavite u svoju opštu hipotezu.

10 O: Pa, ne. On sâm je rekao: "Nemojmo sebi postavljati ciljeve koje ne
11 možemo ostvariti." On sâm koristi upravo te reči, mislim da je to na 34.
12 stranici u prevodu koji ja imam. Dakle, tu piše: "Molim Vas, nemojmo sebi
13 postavljati ciljeve koji će nas osujetiti, postavimo sebi ciljeve koje možemo da
14 postignemo."

15 A on takođe kaže da je ponavljao najvišem rukovodstvu srpskog naroda na
16 sastanku u Nevesinju. On je to činio i pre ove sednice, dakle, na tom sastanku.

17 P: /nedostaje simultani prevod/ Gospodine Brown, tu gde Vi kažete: "On
18 je možda takođe jednostavno...", dakle, tu postoji i alternativa tom odgovoru i
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 tumačenju, zar ne?

2 O: Da. Međutim, kada se njegov govor pročita u celosti, kada se čini da
3 je on jedini koji izgovara reči upozorenja -

4 P: To je po Vašoj analizi?

5 O: Da, to je po mojoj analizi.

6 P: A može se na više načina nešto analizirati, složićete se sa tim, zar
7 ne?

8 O: Pa, mnoge stvari u životu se mogu analizirati na razne načine.

9 P: Ja ne govorim o životu, govorim o ovome.

10 O: Pa, ja to ne mogu drukčije protumačiti kad ja pročitam to, jer mislim
11 da je to jedan od retkih primera - ako ih je uopšte i bilo - upozorenja na toj
12 sednici Skupštine.

13 P: U redu, to je Vaše tumačenje. Pređimo na nešto drugo. U paragrafu
14 1.60 Vi kažete: "Ukratko, ciljevi koje je artikulisala 16. /?sednica/ Skupština,
15 počeli su na taj način da se i ostvaruju događaji u Bosni i Hercegovini od maja
16 1992. godine."

17 Gospodine Brown, kada pogledate takvu jednu izjavu, da li je moguće da
18 Vi, kao stručnjak koji je radio za Tužilaštvo, da Vi tu zapravo pristupate sa
19 jednog stanovišta koje je zasnovano na nastojanju... naime, gledajući događaje
20 koji su se dogodili, Vi sada nastojite da ih uklopite na takav način koji
21 povezuje 16. sednicu Skupštine sa svim onim što se zatim dogodilo. Da li ste Vi
22 spremni da prihvatite da postoji i drugo moguće tumačenje svega toga, gospodine
23 Brown?

24 O: Pa, ja ostajem pri onome što sam napisao u tački 1.60. Ima jasnih
25 indicija iz vojnih dokumenata koje jasno povezuju aktivnosti na terenu i

26

27

28

29

30

1 operacije koje je vojska vodila sa ovim strateškim ciljevima. To se u
2 dokumentaciji čak i kaže, a i same vojne operacije to potvrđuju. Prema tome, ja
3 tvrdim da se ti ciljevi mogu povezati sa vojnim operacijama i da su oni
4 oblikovali događaje nakon 16. sednice.

5 Dakle, čitajući ove dokumente, ja mislim da se dolazi do tog zaključka.
6 A ako biste Vi pročitali sve dokumente u celosti, i Vi biste došli do tog
7 zaključka.

8 P: Gospodine Brown, samo nešto u vezi sa tim. Jedan od razloga zašto Vi
9 povezujete ciljeve 16. sednice sa onim što se događalo na terenu jeste taj što
10 kad god vidite reč "cilj" u vojnom dokumentu, Vi automatski to dovodite u vezu
11 sa ciljevima 16. sednice Skupštine.

12 O: Ne, to nije sasvim tačno. Ja sav materijal zajedno uzimam u obzir.
13 Kada komandant korpusa kaže "ciljevi", to je oficir visokog ranga i on govori o
14 svom nivou, dakle, visokom nivou. Kada vidim pominjanje "direktiva", koje jasno
15 dovode u vezu operaciju "Koridor", operacije u Sarajevu, operacije u drinskoj
16 dolini - dakle, onu operativnu direktivu broj 4 - po meni to veoma jasno ukazuje
17 da ti ciljevi nisu bili samo neke političke izjave koje su date na sednici, već
18 da su imale i vrlo praktični smisao.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Samo u vezi sa onim pitanjem odstranjivanja Muslimana iz vojske,
2 htela bih da se pozabavimo i time pre nego što mi istekne vreme. Dakle, sasvim
3 je jasno, zar ne, da je pitanje lojalnosti u nečemu što se smatralo ili na šta
4 se gledalo kao na građanski rat, da je to pitanje vrlo važno pitanje, dakle
5 lojalnost vojnika? Da li se slažete sa mnom?

6 O: Pa, lojalnost u jednoj vojnoj organizaciji naravno jeste važna.

7 P: A bilo je, naravno, primera da su Muslimani koji su bili u VRS-u
8 igrali dvostruku igru, da tako kažem.

9 O: Pa, to mi nije poznato i nisam baš sasvim siguran šta time hoćete da
10 kažete.

11 P: Stvarno? Vi kao vojni analitičar niste znali za to da je bilo ljudi
12 koji su se prikazivali kao da su na jednoj strani, a u stvari su pomagali drugu
13 stranu?

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Loukas, u svom pitanju Vi ste
15 vrlo konkretno se pozabavili tom situacijom u VRS-u. Svedok je rekao da mu to
16 nije poznato, a Vi ste mu onda manje-više postavili isto pitanje, a sada više ne
17 samo u kontekstu VRS-a. Hoćete li, molim Vas, da sada objasnite ono gde ste
18 rekli: "Stvarno? Kao vojni analitičar, Vi niste svesni toga da su Muslimani bili
19 u vojsci, ali da su pomagali ne tu vojsku?"

20 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Hvala, časni Sude. Samo da pribavim jedan
21 dokument.

22 P: Dakle, pogledajmo to na jedan drugi način. Imamo ovde borbeni
23 izveštaj...

24 [Odbrana se savetuje]

25

26

27

28

29

30

1 GĐA LOUKAS: [simultani prevod]
2 P: Dakle, izveštaj o borbenoj spremnosti na 80. stranici. Vidite li tu
3 stranicu?
4 O: Vidim.
5 P: Tu se, otprilike negde na polovini stranice, kaže da: "Nacionalna
6 struktura aktivnih oficira koji služe u Vojsci Republike Srpske je sledeća: 37
7 Crnogoraca, 204 Jugoslovena, 62 Hrvata, 26 Makedonaca, 33 Muslimana, 13
8 Slovenaca, 2.165 Srba, 3 Albanca, 1 Bugarin, 2 Čeha, 4 Mađara, 3 Rusina, 1
9 Turčin, 1 Jevrejin, 1 Poljak, 1 Ciganin, 1 Ukrajinac i 21 koji su
10 neopredeljeni."
11 Dakle, ovaj izveštaj je načinjen na osnovu aktivnosti iz 1992. godine i
12 tu se svakako pokazuje da je postojao znatan postotak nesrba u Vojsci Republike
13 Srpske.
14 G. HARMON: [simultani prevod] Ja stavljam prigovor na to, jer ovde se ne
15 govori o broju nesrba u vojsci, već aktivnih oficira koji su služili u vojsci.
16 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Nisam sigurna da sam razumela prigovor.
17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa, ni ja nisam razumeo.
18 G. HARMON: [simultani prevod] Časni Sude, ovi podaci koji su Vam ovde
19 priloženi tiču se aktivnih oficira. A pitanje koje je postavljeno je da je bio
20 znatan broj nesrba u vojsci ukupno. Mi znamo koliko je bilo ljudi u vojsci, o
21 tome se juče govorilo - to je na 70. i 71. stranici - a ovi podaci se ne odnose
22 na to. Ovi podaci se odnose na aktivne oficire.
23 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da.
24 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Pa, mogu da sada kažem, sa ovom naknadnom
25
26
27
28
29
30

1 pameću, da je ovo još bolje. Dakle, govorimo o oficirima.

2 P: Dakle, znatan broj oficira u VRS-u su bili nesrbi?

3 O: Pa, pre svega, ne radi se o svima. Ovo su samo aktivni oficiri, a ima
4 i rezervista i mobilisanih oficira. Ako pogledate 76. stranicu -

5 P: Ali, najvažniji su aktivni oficiri?

6 O: Pa, nisam siguran da je baš tako.

7 P: Hoćete da kažete da nisu /?važni/?

8 O: Ne. Nego kažem da nisu najznačajniji.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li to znači da je među neaktivnim
10 oficirima bilo još više nesrba u VRS-u?

11 SVEDOK: [simultani prevod] Pa, ne bih to mogao reći, gospodine.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa, to je logičan zaključak iz ovoga.
13 Ako kažete: "To nisu svi oficiri, već samo aktivni oficiri," i ako biste dodali
14 i neaktivne oficire, broj bi bio ili isti ili veći. Ako bi broj aktivnih oficira
15 bio nula, to bi bilo isto, ali pošto ih je više, onda bi moralo biti samo više.

16 SVEDOK: [simultani prevod] Ja pretpostavljam da bi broj bio veći.

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Međutim, neaktivni oficiri su bili oni koji su bili mobilisani, koji su služili
2 JNA i penzionisani. I, ja ne bih mogao reći da li je isti broj... Ne bih vam, čak
3 mogao reći ni da li je bilo... Pretpostavljam da je verovatno bilo nekih
4 rezervista nesrpskih oficira i neaktivnih mobilisanih oficira, da bi oni bili u
5 toj cifri.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da.

7 SVEDOK: [simultani prevod] Ali Vam ne mogu reći da li je to bilo
8 direktno u vezi sa procentom o kome je reč ovde.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Međutim, svi ovi brojevi se bave
10 aktivnim oficirima, a Vi kažete da bi tom metodom trebalo dodati ukupan broj
11 oficira, aktivnih i neaktivnih, u vojsci.

12 Gospodine Brown, gospođa Loukas je htela da Vam postavi pitanje o
13 lojalnosti, a onda smo prešli na cifre, sada smo malo zalutali u te cifre. Da se
14 vratimo na temu?

15 GĐA LOUKAS: [simultani prevod]

16 P: I, gospodine Brown, da se ne prepiremo oko toga, da nemamo semantičku
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 debatu ovde oko toga šta znači reč "značajan".

2 Pogledajmo sada paragraf 1.132 Vašeg izveštaja. Vi kažete: "Mada je
3 razlog za promenu mišljenja kod generala pukovnika Mladića prema muslimanskom i
4 hrvatskom osoblju koje je služilo vojsku /prevod engleskog transkripta:
5 "otvoreno za određene spekulacije"/, opšte aktivnosti srpskih vlasti i SDS-a
6 istovremeno ukazuju na vezu koja je postojala."

7 Međutim, gospodine Brown, moguće i da nije to ukazivalo na vezu, je li
8 tako?

9 O: Da, moguće da nije. Međutim, ja na to skrećem pažnju i smatram da to
10 treba dovesti u vezu.

11 P: Pređimo sada na jedan drugi deo Vašeg izveštaja. To je u paragrafu
12 2.103, zatim 2.104 i 2.105, a to je na 99 stranici Vašeg izveštaja.

13 Vi ste tu rekli - dakle, u paragrafu 2.105 - da: "Ova kategorizacija je
14 slična onoj koja se pominje u jednom dokumentu banjalučkog CSB-a, kada govori o
15 logoru Omarska."

16 Dakle, ovde govorimo o dve kategorije. Prva kategorija su političari,
17 druga kategorija su nacionalistički ekstremisti, a treća kategorija su ljudi
18 koji nisu dobrodošli, koji su nepoželjni u opštini Sanski Most. Kada pogledate
19 sledeću kategoriju, odnosno skup kategorija koje poredimo, prva kategorija su
20 bili ljudi za koje se sumnjalo da su počinili teške zločine, ljudi koji su
21 direktno učestvovali i organizovali oružanu pobunu. U drugoj kategoriji su bile
22 osobe za koje se sumnjalo da su potpomagale i tajno dobavljale oružje i
23 organizovale nabavku oružja. A treća kategorija su bili ljudi koji su bili
24 uhvaćeni i dovedeni iz krajeva gde su vođene borbe, ali su se tamo zatekli jer

25

26

27

28

29

30

1 su ih ekstremisti sprečili da se povuku na bezbedno mesto. Tokom istrage,
2 nikakvi materijalni dokazi nisu pronađeni koji bi na bilo koji način ukazivali
3 da su oni učestvovali u oružanoj pobuni.

4 Međutim, Vi, gospodine Brown, kažete da su te kategorizacije slične.
5 Međutim, uistinu, gospodine Brown, zapravo su ove dve /?tri/ kategorizacije
6 sasvim različite?

7 O: Da, čini se da su ove tri kategorije slične, upravo to spominjem.

8 P: Međutim, prva kategorija su političari. A gde su Vam, dakle,
9 političari u kategoriji jedan, dva ili tri?

10 O: Ja samo kažem da su slične u činjenici da postoje na obje strane tri
11 kategorije.

12 P: Aha, mislite samo tri kategorije.

13 Dakle, kad nastojite povući vezu između zaključka Kriznog štaba Sanski
14 Most i izvještaja CSB Banja Luka o logoru Omarska, kad Vi izvlačite te
15 sličnosti, ne izvlačite ih u smislu sadržaja, već samog broja?

16 O: Činjenica jest da se radi o dvije različite općine koje su, posve je
17 jasno, ljude zatočile, i to na temelju procesa slične kategorizacije. I obje
18 općine se koriste trima kategorijama, ali kategoriziraju na različite načine. U
19 tome je sličnost.

20 P: Dakle, radi se o broju koji je sličan?

21 O: Tako je.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Idemo na sljedeću temu. Prije nego što krenemo na drugu temu, nećete
2 priznati da Vam je prilično nategnuto to dovođenje jedne kategorizacije s drugom
3 u vezu?

4 O: Ne. Ne mislim da je tako. Imate dvije općine koje kategoriziraju
5 ljude, postoje tri kategorije. Dakle, ne mislim da je nategnuto, ne.

6 P: Idemo na paragraf 2.209 Vašeg izvještaja. Tu kažete: "Premda se čini
7 očitim da su se na nekim područjima naseljenim nesrbima postavljale obrambene
8 strukture i da je ograničen broj oružja bio na raspolaganju, treba svejedno
9 iznijeti neke generalne komentare u usporedbi između nesrba i VRS-a."

10 Dakle, ovaj dio se tiče konkretno regije Krajina, je li tako?

11 O: Tako je.

12 P: Ako pogledamo šire Bosnu, pitam se jeste li ikada imali priliku
13 pročitati knjigu Sefera Halilovića?

14 O: Ne, nisam.

15 P: Vi znate ko je gospodin Sefer Halilović, zar ne?

16 O: Da. Mislim da je on bio komandant Armije BiH.

17 P: Hvala. Kada je riječ o paragrafu 2.233, tu se kaže: "Odmah po
18 osnivanju VRS-a, nedvosmisleno se govorilo o tome da se rat u Bosni i
19 Hercegovini vodi kako bi se zaštitili Srbi od genocida, da je međunarodna
20 zajednica odgovorna za situaciju u Jugoslaviji i da Muslimani i Hrvati, govoreći

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 generalno, predstavljaju krajnju prijetnju, odnosno ugrožavaju Srbe."

2 Tu se postavlja jedno stvarno pitanje na koje ste sigurno naišli u nekim
3 od pisanih tekstova iz tog razdoblja, a to je da se činilo da je u kontekstu
4 raspada Jugoslavije pravo Slovenaca i Hrvata na odcjepljivanje bilo međunarodno
5 priznato, ali da se situacija bosanskih Srba nije uvažavala. Vi znate za takve
6 tekstove i za taj stav?

7 G. HARMON: [simultani prevod] Ja ulažem prigovor u odnosu na
8 relevantnost ovog pitanja.

9 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Pa, ja gledam paragraf 2.233 i tu se kaže
10 da je formulacija i ton izvještavanja... Govori se, dakle o jeziku i tonu
11 izvještavanja i o tome da je međunarodna zajednica bila odgovorna za situaciju u
12 Jugoslaviji. Mene zanima stav analitičara, s obzirom da je to uključio u svoj
13 izvještaj.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Prigovor se odbija. Izvolite, nastavite.

15 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Kako želite, ja ću nastaviti dalje.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja sam rekao da se prigovor odbija. On
17 je uložio prigovor, a ja sam prigovor odbio. Dakle, slobodni ste nastaviti.

18 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Očito sam Vas krivo čula, vjerojatno zbog
19 toga što ne držim slušalice na ušima.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Vjerojatno će to pomoći, časni Sude.

2 P: Međunarodna zajednica snosi odgovornost za situaciju u Jugoslaviji.

3 Željela bih čuti Vaše mišljenje. Ima li ičeg u Vašem izvještaju o tome?

4 O: Dakle, želite čuti moje mišljenje ili što dokumenti kažu?

5 P: Ne, Vaše mišljenje.

6 O: Pa, nisam siguran da imam neki stav po tom pitanju. Ne mogu reći da
7 sam pratio sve pregovore u koje je bila uključena Međunarodna zajednica, niti da
8 sam čitao materijale koji se tiču raspada bivše Jugoslavije i da li je
9 međunarodna zajednica imala određenu odgovornost u raspadu te zemlje. To je
10 pitanje o kojem debatiraju povjesničari, o kojima se i sada raspravlja, nalazi
11 se u mnogim knjigama. Ali nisam siguran da imam neki stav. Mogu reći da
12 dokumentacija pokazuje da doista se gledalo na to pitanje tako da je međunarodna
13 zajednica doista odigrala svoju ulogu u tome što je pridonijela raspadu
14 Jugoslavije i dokumentacija to bilježi na više načina. Postoje neke generalne
15 reference, ali također na nekim mjestima se kao krivca pokazuje na Njemačku.
16 Znam da postoje neki prilično neprijateljski komentari u odnosu na neke zemlje.
17 Recimo, kada je riječ o Njemačkoj, njihova želja da preuzmu kontrolu nad Bosnom
18 /?Jugoslavijom/, ali općenito /?neprijateljski/ komentari o međunarodnoj
19 zajednici općenito.

20 P: U redu. Pogledajmo paragraf 2.238: "Bilo je očito da su Srbi na nekim
21 područjima bili bez sumnje izloženi toj opasnosti, pa čak i da u nekim

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Loukas, moja evidencija kaže da
2 imate još nekih 35 minuta.

3 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Još 35 minuta? Ja sam mislila da imam još
4 samo pet minuta.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa, ne. Jučer ste rekli dva sata,
6 međutim, mi smo Vam dali još nešto više. Jer, ako uzmemo onu smjernicu od 60% i
7 ako zanemarimo vašu ponudu da Vam treba dva sata, onda imate još 30 minuta. To
8 je nešto više od onog što ste Vi jučer ponudili. Ali, s obzirom da ste rekli da
9 nije pravedno da se pridržavamo smjernice od 60%, ako Vam treba više od pet
10 minuta, možete to vrijeme iskoristiti ako želite pokriti još neke teme.

11 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

12 P: Vratimo se na jučerašnji zapisnik, na stranicu 28 - to govorim za Sud
13 i Tužiteljstvo. Ustvari, taj dio počinje na stranici 27 zapisnika. Bavili smo se
14 dokumentom iza oznake 86.

15 Imate li taj dokument, gospodine Brown?

16 O: Da, oznaka 86. Imam.

17 P: Izvršno. Na stranici 27 je gospodin Harmon pozvao Vas da pogledate
18 taj dokument iza oznake 86 i pozvao Vas da komentirate taj dokument. On Vas je
19 zamolio da pogledate stranicu tri tog dokumenta i da pogledate paragraf:

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 "Vojska, Krizni štabovi i ratna predsjedništva zatražili su da vojska privede,
2 odnosno uhvati što više Muslimana civila i da takve nedefinirane logore prepuste
3 organima unutrašnjih poslova. Da su uvjeti u nekim od tih logora loši, nema
4 hrane, pojedinci ponekad ne poštuju međunarodne norme," itd. I gospodin Harmon -

5 G. HARMON: [simultani prevod] Časni Sude, citat je: "Što više Muslimana
6 civila," a ne "što više civila." To primjećujem samo radi zapisnika.

7 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] A, da. To je zanimljivo, jer očito u
8 zapisniku stoji "što više civila."

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nisam Vas pratio, na kojoj stranici je
10 to bilo?

11 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Na stranici 27.

12 G. HARMON: [simultani prevod] Ja sam govorio o dokumentu. U dokumentu
13 stoji: "Što više Muslimana civila."

14 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Ja sam citirala transkript, a ne
15 dokument. Ja sam ustvari citirala što je rekao gospodin Harmon, ali dakako da u
16 dokumentu sasvim jasno stoji, to svi možemo vidjeti, "Muslimani civili".

17 P: S tim u vezi, gospodine Brown, Vaš odgovor je bio, vezano za taj
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 dokument, rekli ste: "Vidio sam to u nekim dokumentima." I u Vašem ste se
2 odgovoru ustvari pozvali na taj konkretan dio dokumenta. Gospodin Harmon je onda
3 prešao na neki drugi dokument.

4 Ja bih željela, ustvari, istaknuti neke druge dijelove tog istog
5 dokumenta, gospodine Brown. Kad pročitate dokument u cijelosti, posve je jasno
6 da je ovaj izvještaj od ključnog značaja, je li tako?

7 GĐA PREVODILAC: Odnosno, ispravka prevodioca - da je kritičan u odnosu
8 na događaje koji su se zbili, je li tako?

9 SVEDOK: [simultani prevod] Pa, ja bih morao pročitati dokument u
10 cijelosti, s obzirom da se ne radi o dokumentu koji sam ja koristio za izradu
11 svog izvještaja.

12 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Pa, časni Sude, možda bismo mogli sada na
13 pauzu, to bi gospodinu Brownu pružilo priliku da pregleda dokument, a ja ću
14 provjeriti mogu li ove preostale teme koje želim pokriti utisnuti u ovo vrijeme
15 koje mi je još dozvoljeno.

16 [Sudije većaju]

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Loukas, Vi biste željeli sada
18 imati pauzu.

19 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Da. Kad bismo imali pauzu do 12.15h, a
20 onda završavamo u 13.45h, to bi točno bilo sat i po sljedeće sjednice.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Harmon, možete li nam dati
22 neki nagovještaj koliko bi moglo trajati dodatno ispitivanje?

23 G. HARMON: [simultani prevod] Ako ću imati ikakvog dodatnog ispitivanja,
24 ne bi trebalo trajati duže od deset minuta.

25 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala.

26 [Sudije većaju]

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 [Pretresno veće i sudski savetnik većaju]

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Krajišnik, da li biste Vi

3 imali kakvih dodatnih pitanja za ovog svjedoka, koliko možete reći u ovoj fazi?

4 OPTUŽENI: Ja se svakako pr... ja sam svakako pripremio pitanja, ali

5 zavisno od gospođe Loukas, kol'ko ona iscrpi pitanja, tol'ko će biti i moja.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja to shvaćam. Međutim, ne možemo znati

7 sada što možemo očekivati. Gospodin Harmon također nije siguran.

8 OPTUŽENI: Ja... ja mislim da će biti pet-šest pitanja na koja... koja nisu

9 obrađena. Ali, ako gospođa Loukas sad u pauzi i ako se konsultujem pa ona njih

10 obradi, onda ću ja svakako izbjeći da ih postavljam.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođu Loukas, konzultacije tokom

12 pauze, da li je to sugestija koju biste Vi podržali?

13 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Svakako. Ja bih vrlo rado to učinila.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Onda ćemo imati pauzu, ali nešto

15 dužu od one koju ste Vi predložili. Dopustite da se konzultiram sa kolegama.

16 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Tako je. I, s obzirom na te konzultacije,

17 bilo bi korisno da pauza bude nešto duža.

18 [Sudije većaju]

19 [Pretresno veće i sudski savetnik većaju]

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Raspoređivanje vremena nije uvijek lako.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Imat ćemo nešto dužu pauzu, nastaviti ćemo u 12.40h. Istovremeno, imat ćemo kraću
2 pauzu tek nekoliko minuta prije 13.00h do iza 14.00h /sic/. Dakle, Sudsko vijeće
3 smatra da svi trebaju imati priliku da imamo minut šutnje - naravno, nije na
4 Sudskom vijeću da to odlučuje - ali tom kratkom pauzom dali bismo svima priliku
5 koji žele odati počast šutnjom dvije minute. Mislim, Sudsko vijeće je neutralno
6 u tom smislu, ali ne želimo nikoga prisiljavati na to. Po nizozemskom vremenu
7 jedna minuta, po engleskom dvije minute pauze, ali onda ne moramo nastavljati
8 rad /kako je prevedeno/. Dakle, zašutjeli bismo na dvije minute.

9 Nastavićemo u 12.40h.

10 ... Početak pauze u 11.54h

11 ... Sednica nastavljena u 12.42h

12 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite. Izvolite sestiti.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Loukas, pre nego što Vam dam
14 reč, hteo bih da Vam skrenem pažnju na sledeće, a radi se o svedočenju gospodina
15 Davidovića.

16 Ovo Raspravno veće se našlo da rešava pitanje umesnosti pitanja koja su
17 postavljena svedoku Davidoviću. Ova pitanja su se isključivo odnosila na
18 kredibilitet svedoka, a u njih su bile uključene i optužbe da je on činio neke
19 teške prekršaje. Mada procesna stranka može imati potpuno pravo da postavlja
20 takva pitanja, to ne bi trebalo učiniti u odsustvu valjanih osnova za uverenje
21 da taj svedok zaista jeste počinio, odnosno ponašao se na način za koji ga se
22 optužuje.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Odbrana je svedoku u postavljanju pitanja pitala, između ostalog, i ovo
2 svedoka: ona je ustvrdila da je gospodin Davidović kriminalac, da se on
3 okoristio prevozom Muslimana, da je ukrao novac, da je i premlaćivao i izbacivao
4 iz kuće civile, da je ukrao materijal iz zubotehničke ordinacije jednog
5 Muslimana i da su protiv njega pokrenuta tri krivična postupka u Bijeljini, kao
6 i da je profitirao od zaplena vozila u Zvorniku i Brčkom.

7 Odbrana je ustvrdila da su postojali razumni osnovi za ove navode, i u
8 tom smislu su pomenuli da su dobili određene informacije od svojih istražitelja,
9 uključujući i jedan film u kome jedna žena tvrdi da je ovaj svedok se ponašao na
10 nezakonit način, kao i druge dokumentarne dokaze. A od početka svedočenja ovog
11 svedoka taj film nije stigao na vreme za ovo suđenje i Odbrana nije dala nikakve
12 druge konkretne navode za svoje tvrdnje.

13 Tužilac je osporio da postoje razumni osnovi. Konkretno, on je nekoliko
14 dana kasnije Raspravnom veću dao potpisane izjave jedne osobe koja se pominje
15 kao navodna žrtva krivičnog ponašanja ovog svedoka, a i drugih osoba koje su,
16 kako se čini, upoznate sa ovim. On je takođe istakao da je Odbrana koristila
17 izraz "krivični postupak", a da zapravo takvi postupci nisu bili pokrenuti
18 protiv svedoka.

19 Pitanja koja su postavljana svedoku nisu imala direktne veze sa krivicom
20 ili nevinošću optuženog. Međutim, Sudsko veće ima odgovornost da obezbedi
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 integritet postupka. Deo te odgovornosti podrazumeva i to da ono mora da
2 obezbedi da nijedan svedok, naročito ukoliko svedoči javno, ne treba da oseća da
3 se prema njemu postupa nekorektno od bilo koje strane u postupku.

4 Raspravno veće smatra da ta ista obaveza nalaže da se dalje upozna,
5 odnosno da zatraži dalje informacije od bilo koje strane u smislu postojanja ili
6 nepostojanja razumnih osnova za tvrdnje koje je druga strana iznela protiv
7 svedoka. Tek nakon takvih daljih ispitivanja, Raspravno veće će biti u stanju da
8 odbije ove argumente ili, pak, da razmisli da li treba da se to pitanje dalje
9 pokreće.

10 Odbrana je, prema tome, dužna da obavesti ovo Sudsko veće do 21. jula
11 2005. godine o svim informacijama koje je imala na raspolaganju koje bi mogle
12 dalje da osvetle ponašanje, odnosno navodne nezakonite postupke svedoka.
13 Raspravno veće ističe da želi da dobije sve informacije koje Odbrana ima na
14 raspolaganju, bez obzira da li te informacije potkrepljuju navode ili, pak,
15 ukazuju na to da oni nisu bili opravdani. Ukoliko Odbrana ne želi da te
16 informacije podeli sa Tužilaštvom, može da zatraži bilo da ima *ex parte* sastanak
17 sa Sudskim većem ili, pak, da te informacije pruži u pisanom obliku, bez da se
18 one obelodane Tužilaštvu.

19 [Odbrana se savetuje]

20 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Hvala, časni Sude. Ja mogu reći da,
21 naravno, ima nekih pitanja koja treba odmah da razjasnimo, i tako dalje.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nemamo danas vremena za to. Mi smo samo
23
24
25
26
27
28
29
30

1 hteli da zatražimo od Vas da nam dostavite nove podatke i da to ne učinite
2 odmah, već da sačekamo.

3 Dakle, nije u pitanju postupak prema svedocima, već se radi o
4 integritetu postupka. Jer, kao što sam već pomenuo, ti navodi koji su tamo
5 navedeni ne ukazuju nimalo na krivicu, odnosno nevinost optuženog. Prema tome,
6 oni se direktno ne odnose na ovaj predmet.

7 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Časni Sude, jedino što sam htela da kažem
8 je da, s obzirom na vrlo ograničeno vreme, Odbrana je očigledno imala i druge
9 informacije na raspolaganju pored onih dokumenata koje je dala Tužilaštvu. I -

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođu Loukas, pojednostavnimo stvar.
11 Prosto, mi samo tražimo da se ovo pitanje dalje ispita i zbog toga smo rekli da
12 ne morate te informacije, ukoliko ne želite, koje ste saznali dodatne, da delite
13 sa Tužilaštvom i da ih njima otkrijete.

14 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Časni Sude, to sam razumela i samo želim
15 jednu stvar da kažem, a to je da ako se pokaže da smo mi dobili netačne i
16 pogrešne informacije od našeg istražitelja, ja ću istog trenutka i bez ikakvih
17 rezervi povući sve optužbe koje su izrečene.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, naravno, ako je došlo do greške. No,

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 da prvo sačekamo i vidimo šta se zaista dogodilo.

2 A sada bismo mogli da nastavimo sa unakrsnim ispitivanjem, pa bih
3 zamolio da se uvede svedok.

4 [Svedok je ušao u sudnicu]

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možete početi /?nastaviti/, gospodo
6 Loukas.

7 GĐA LOUKAS: [simultani prevod]

8 P: Gospodine Brown, mislim da ste imali prilike da u toku pauze
9 pogledate ovaj dokument pod oznakom 86.

10 O: Jesam.

11 P: Naravno, važno je ovde reći, zbog Sudskog veća, da se u tom dokumentu
12 ističe, na primer na trećoj stranici, da: "U nekim zajednicama ni vojska ni
13 civilno sudstvo ne funkcioniše, nisu izabrane sudije. A na primer u bosanskoj
14 Krajini, nekoliko hiljada sudskih predmeta je nedovršeno."

15 Vidite li taj dio u dokumentu?

16 O: Pa, da. To piše u tom dokumentu.

17 P: Sasvim je jasno, zar ne, iz ovoga da je tamo situacija bila takva da
18 bi se mogla nazvati haotičnom? Dakle, u tim prvim mesecima rata u tom pogledu?

19 O: Mislite u smislu sudstva ili šire?

20 P: Pa, i s obzirom na sistem vojnih sudova a i šire, ali naročito s
21 obzirom na vojne sudove.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa, ja nisam siguran da je to tačno kada se radi o vojnom sudstvu.
2 Znam, mislim da negde u julu, su izdate instrukcije o osnivanju vojnih sudova.
3 Ja sam video -

4 P: To je bilo u julu?

5 O: Da. Mislim da je to bilo u julu 1992. godine. A pored toga, bilo je i
6 drugih dokumenata iz 1992. godine kojim se imenuju sudije porotnici, a i znam iz
7 pregleda sudskih arhiva da je vojni sud počeo da radi otprilike već u avgustu
8 1992. godine, tako da ja nisam siguran da je u vojnom sudstvu zaista vladao
9 kaos. A da li se tu govori o civilnim vlastima - ja to ne mogu reći.

10 P: Pa, tu ustvari piše: "Ni vojno ni civilno pravosuđe ne funkcioniše,"
11 a to je u julu mesecu. A moje pitanje je bilo: "Sasvim je jasno, zar ne, da je u
12 prvih par meseci u tom pogledu vladao kaos?" A Vaš odgovor, u osnovi, je to
13 potvrdio. Jer, Vi ste pomenuli juli u vezi sa nekim dokumentom, a da je sistem
14 vojnog sudstva počeo da funkcioniše u avgustu.

15 O: Pa da, "u nekim zajednicama". Tu ne stoji da je to bilo "svuda", ali
16 u nekim opštinama. No, ja bih mogao da prihvatim da je u maju i junu vladao
17 kaos, ali nisam siguran da li je to zaista bilo tako jer su oni ubrzo nakon toga
18 već počeli da funkcionišu, a što ukazuje na određenu sposobnost, odnosno
19 mogućnost obnavljanja vojnog sudstva, i to relativno brzo.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: A, ustvari, tu se govori o tome da se: "Sudijama izriču pretnje i da
2 oni žive u strahu."

3 O: Da.

4 P: A onda tu kaže: "U nekim opštinama: Bosanska Krupa, Donji Vakuf,
5 Kupres i Derventa sudovi ne funkcionišu. Iz zatvora se puštaju okoreli
6 kriminalci, što utiče na uspostavljanje i funkcionisanje pravne države i rad
7 organa za unutrašnje poslove."

8 O: Pa, tako stoji ovde.

9 P: Očigledno je, dakle, da je to predstavljalo problem?

10 O: Pa, čini se da to i jeste predstavljalo problem i to je problem na
11 koji je ukazano u ovom dokumentu od strane Ministarstva unutrašnjih poslova.

12 P: Zato što su smatrali da je to problem?

13 O: Pa, tako se to čini iz ovog dokumenta.

14 P: Tu se takođe kaže: "Prioritet i nacionalne službe i krivične službe
15 je da otkriva zločine, pronalazi informacije, vrši uviđaje, priprema
16 fotografije, zatim uzima stručna svedočenja, lekarske nalaze i da podnosi
17 krivične prijave. Dokumenti se takođe podnose za ratne zločine koje su počinili
18 Srbi."

19 O: Tako je. To piše u dokumentu?

20 P: A, čitajući taj dokument, sasvim je jasno da su oni tom pitanju
21 pristupili veoma ozbiljno, bar što se tiče ovog dokumenta, što se iz njega može
22 zaključiti.

23 O: Pa, čini se da to jeste bilo pitanje koje je pokrenuto na jednom
24 sastanku i da se o njemu dosta razgovaralo i bez sumnje je da je ono bilo toliko

25

26

27

28

29

30

1 značajno da je Ministarstvo unutrašnjih poslova pripremilo izveštaj o njemu.
2 Prema tome, to jeste pitanje o kome su oni razgovarali.

3 P: A to je važno pitanje i oni su hteli da nešto s tim u vezi preduzmu.
4 Čitajući ovaj dokument, to se dâ zaključiti, zar ne?

5 O: Pa, čini se da su oni ustvari ukazivali na problem koji treba
6 rešavati.

7 P: Pored toga, na četvrtoj stranici, poslednji pasus kaže: "Ministar je
8 naročito istakao rešenost da se preduzmu svi koraci kako bi se obezbedila puna
9 ustavnost i legalitet sprečavanjem zločina koje vrše ne samo građani već i
10 vojska i oficiri, zatim rezervna policija i aktivna policija, kao i pripadnici
11 organa unutrašnjih poslova i njihovi starešine koji su počinjavali krivična dela
12 raznih vrsta." Vidite li taj deo dokumenta?

13 O: Da.

14 P: Prema tome, sasvim je jasno da je to tema kojom su se oni vrlo
15 ozbiljno bavili, zar ne?

16 O: Pa, naravno, to jeste pitanje o kome su oni razgovarali. Ono je od
17 značaja, očigledno, jer su o tome razgovarali na taj način. Međutim, moralo bi
18 se pogledati nakon toga ne samo koji su dokumenti bili, već da li su iz toga
19 proistekli neki postupci, odnosno šta se preduzelo u mesecima i nedeljama koje
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 su usledile. Naravno, odgovor na Vaše pitanje bi bio "da", međutim treba videti
2 da li su oni ozbiljno tome i pristupili nakon toga.

3 P: Ali, naravno, činjenica da se tom pitanju pristupalo ozbiljno, to je
4 nešto što je značajno, a što proističe iz ovog dokumenta, zar ne?

5 O: Pa, kada se samo pogleda taj dokument letimično, to se tako čini.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Loukas, sada četiri puta već smo
7 čuli, ili pet puta, da ste Vi rekli da je to očigledno kada se čita taj
8 dokument. I, naravno, isto toliko puta smo čuli svedoka da kaže da on se slaže
9 sa tim, a da se to ne može prihvatiti u celosti. I, u osnovici, samo čitajući
10 taj dokument on je to razumeo, je li tako?

11 SVEDOK: [simultani prevod] Tako je.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Prema tome, to je Sudsko veće razumelo,
13 i to već tri ili četiri puta.

14 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Časni Sude, ja ću sada preći na drugu
15 temu.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Loukas, sada ćemo napraviti
17 pauzu od četiri minuta.

18 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

19 ... Kratka pauza počela u 12.59h

20 ... Sednica nastavljena u 13.04h

21 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite. Možete sestiti.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možete nastaviti, gospođo Loukas.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

2 P: Gospodine Brown, u pripremi izveštaja, da li ste se konsultovali sa
3 nekim vojnim analitičarima iz bivše Jugoslavije?

4 O: Ne, nisam.

5 P: A da li znate bilo šta o različitim definicijama, u jugoslovenskom
6 kontekstu, izraza "naređenje, direktiva i instrukcije/uputstvo"?

7 O: Ne. Ali, u vojnim kategorijama ja znam šta su naređenja, direktive i
8 uputstva.

9 P: U redu. A da li ste ikada možda pregledali knjigu pukovnika
10 Branislava Jovanovića *Uvod u teoriju vojnog komandovanja*, i to konkretno se
11 odnosi na jugoslavenski kontekst?

12 O: Ne.

13 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Nemam više pitanja, časni Sude.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala, gospođo Loukas.

15 Gospodine Harmon, izvolite...

16 Oprostite, najprije dopustite da pitam da li gospodin Krajišnik ima
17 nekih pitanja.

18 OPTUŽENI: Gospođo sudije, imalo bi' samo nekoliko pitanja.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Krajišnik.

20 Unakrsno ispituje g. Krajišnik:

21 [Svedok odgovara putem prevodioca]

22 P: Gospodine svjedoče, da li ste imali na uvid izjavu koju je dao
23 ministar odbrane Bodgan Subotić Tužilaštvu 1997. godine - 9., 11. i 12. decembra
24 1997. godine?

25 O: Sećam se da sam pročitao tu izjavu, ali to je davno bilo pa se ne
26 mogu setiti sadržaja. Sećam se da sam je pročitao, ali se ne mogu setiti

27

28

29

30

1 sadržaja.

2 P: A da li bi Vam koristilo kad bi' Vam sad dao tu izjavu? Da l' bi
3 mogli da je komentarišete ili da uopšteno kažete da li ste je pri korištenju...
4 pravljenju Vaše analize da li ste je koristili?

5 O: Ja nisam koristio tu konkretnu /?izjavu svedoka/, odnosno nisam je
6 pominjao u svojoj analizi. A moja analiza je zasnovana na pisanom
7 dokumentacionom materijalu, a ne na izjavama svedoka, i to sam i rekao na samom
8 početku izveštaja.

9 P: Da li smatrate da nije važno da se zna kako je realizovano ono što je
10 zamišljeno i da to čujete iz usta u... u izjavi ministra koji je u to vrijeme bio
11 zadužen za to područje?

12 O: Naravno da me interesuje šta je ministar imao da kaže o tome. No, ja
13 sam dobio zadatak da pripremim izveštaj, da pregledam dokumente, pre svega
14 dokumente 1. krajiškog korpusa iz te arhive, mada i druge materijale. I nije bio
15 zadatak ovog izveštaja da se bavi izjavama svedoka. Prema tome, to nije
16 uključeno u izveštaj.

17 P: Vi ste govorili o besprekornom organizovanom informisanju i govorili
18 se o... o... da ste imali na uvidu zapisnike Predsedništva Republike Sr...Srpske. Da
19 li ste imali na uvidu sjedn... zapisnike sjednica Predsjedništva, konkretno 17.
20 juna 1992. godine?

21 O: Ja mislim da nisam upotrebio reči "besprekorno organizovan", mislim
22 da sam rekao da su komunikacije bile veoma dobre. Ja sam pregledao zapisnik sa

23

24

25

26

27

28

29

30

1 sednice Predsedništva od 17. juna, da.

2 OPTUŽENI: Ako može da se dâ onda zapisnik, to je 00767935, zapisnik od
3 17. juna. Ja sam juče to zamolio Sekretarijat da se to dâ. Ovaj, ovo je jedan
4 primerak koji ja imam, to je tačka 6. I možete je stavit' na grafoskop, ako
5 slučajno nemate primjerke, ja sam juče dao pri... samo ova tačka 6.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa da. Trebalo bi da to stavimo na
7 grafoskop i da se to uveliča tako da to svedok može pročitati sa ekrana.

8 OPTUŽENI: Ja ću pomoći s...svjedoku da pročita tačku 6, samo da je stave
9 na grafoskop.

10 [Pretnesno veće i sekretar se savetuju]

11 OPTUŽENI: Ja sam zamolio Sekretarijat, pa mogu da pročitam s...sa te
12 sjednice tačku 6 na prvoj stranici.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, to je na grafoskopu. Molim Vas,
14 polako čitajte, kako bi prevodioci mogli da to prevedu.

15 G. KRAJIŠNIK:

16 P: "Što hitnije obezbijediti uređaje za uspostavljanje radio-veze sa
17 svim komandnim centrima, kako bi se obezbjedila... obezbjedilo sinhronizovano i
18 jedinstveno komandovanje."

19 Ja molim svjedoka da komentariše. To je 17. juni, to je gotovo tri
20 mjeseca iz...iza početka rata.

21 O: Pa, ako je samo suditi po onome što piše, tu je zapravo poslat zahtev
22 za uspostavljanje radio-komunikacija. Međutim, to nije bio jedini vid veze. I,

23

24

25

26

27

28

29

30

1 naročito kada se čitaju izveštaji o borbenoj gotovosti, ona analiza borbene
2 gotovosti, vidi se da je bilo teškoća, sa radio-komunikacijama naročito; tj. to
3 se ne odnosi na komunikacije - govorim o telefoniji, teleksu, kuririma,
4 sastancima i drugim vidovima komunikacije - već se radi samo o
5 radio-komunikacijama. Ja znam da je bilo nekih teškoća u održavanju radio-veze
6 naročito, delimično i zbog nekih releja koji su bili ili oštećeni ili uništeni u
7 centralnoj Bosni. Prema tome, pretpostavljam da oni to pokušavaju da učine, kako
8 bi obezbedili bolju komunikaciju na ovaj konkretni način. Dakle, radijom,
9 radio-vezu.

10 G. HARMON: [simultani prevod] Časni Sude, to je oznaka 27, možete naći
11 verziju na engleskom jeziku.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala, gospodine Harmon.

13 Gospodine Krajišnik, postavite sledeće pitanje svedoku. Pretpostavljam
14 da je svedok završio sa odgovorom?

15 SVEDOK: [simultani prevod] Jesam.

16 G. KRAJIŠNIK:

17 P: Vi ste koristili dv...dva dokumenta vezano za komunikaciju. To je
18 dokument pod 00949887, koji je poslao gospodin Milutin Vukelić glavnom štabu i
19 Predsedništvu, i odgovor gospodina Mladića 00820950, od 20.06. Kol'ko sam ja
20 shvatio, Vi ste rekli da je s... da je ovo dokaz da su ta dokumenta išla i
21 Predsjedništvu Bosne... rep... Republike Srpske, odnosno Srpske Republike Bosne i
22 Hercegovine. Da li je moj zaključak tačan? Da li... mislim, Vaša interpretacija da
23 li je tačna?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Dokument koji je potpisao pukovnik Vukelić naslovljen je na
2 Predsjedništvo i Glavni štab, što meni kazuje da je postojala veza,
3 komunikacija, dakle, da je mogao poslati to Predsjedništvu. A odgovor, kako je
4 posve jasno, stiže od Glavnog štaba. I mislim da je odgovor 9. juna, a ne 20.
5 dan, ali svakako odgovor stiže od Glavnog štaba.

6 P: Ali, da li ste Vi provjerili da li je došao dokument iz
7 Predsjedništva gospodinu Vukeliću? Da l' ste dobili taka... takvu potvrdu?

8 O: Mislim da je upravo suprotno, da je dokument upućen od vojske
9 Predsjedništvu. Ali, ja nemam uvid u dokumentaciju Predsjedništva da bih došao
10 uopće do potvrde da je Predsjedništvo i primilo taj dopis.

11 P: Da Vas podsjetim, gospodine svjedoče, imali ste na raspolaganju pre...
12 zapisnike Predsjedništva. Evo, ako Vam ja kažem da sam pregledô sve zapisnike
13 Predsjedništva u tom vremenu i da takav dokument nije stigao u Predsjedništvo,
14 da li tvrdite drugačije? Da li možete to osporiti?

15 O: Pa, ne bih očekivao da zapisnik sa sjednica Predsjedništva mora nužno
16 pokazivati ili navoditi primitak tog dokumenta od strane Predsjedništva. Ja bih
17 ustvari očekivao da postoji neka vrsta protokola ili zapisnika u centru veze na
18 Palama ili negdje drugdje gdje su dokumenti slani i zaprimani. Ne mislim da je
19 zapisnik Predsjedništva nešto gdje bi se nužno takvo što pronalazilo. Ako to
20 niste našli - nisam iznenađen.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Sudac Hanoteau bi želio postaviti
22 pitanje.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Gospodine svjedoče, kad kažete:
2 "Nisam imao pristup toj dokumentaciji Predsjedništva," što time želite reći? Da
3 ste željeli potražiti dokumente Predsjedništva, ali niste dobili ovlaštenje za
4 to? Jesam li dobro shvatio?

5 SVEDOK: [simultani prevod] Ne. Ja nisam uopće se bavio analiziranjem
6 rada Predsjedništva u kontekstu ovog izvještaja, tako da nisam niti pogledao
7 kakve dokumente Tužiteljstvo ima koji pripadaju Predsjedništvu, jer to nije
8 potpadalo pod doseg mog izvještaja. Dakle, nisam se niti raspitao.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Krajišnik. Možete
10 nastaviti.

11 G. KRAJIŠNIK:

12 P: Ja sam jutros infor... Vi ste jutros izjavili da ste čitali knjigu
13 gospodina Owena *Balkanska odiseja*. Da li je to tačno?

14 O: Pročitao sam knjigu gospodina Owena. Međutim, moram reći da je to
15 bilo prije nekoliko godina. Dakle, možda 1998./1999. Dakle, prošlo je već dosta
16 vremena.

17 OPTUŽENI: Ja bi' zamolio da takođe ovaj dokument stavimo. Kratka je samo
18 jedna rečenica koji bi trebalo da pročitamo, iako sam ja to dao prije.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobili smo kopiju te stranice, da.
20 Pretpostavljam da se može staviti na grafoskop. To je verzija na B/H/S-u, znamo
21 da je već u spisu, premda možda kopije nisu posve iste u svakom pogledu - mislim
22 na kopije na engleskom i na B/H/S-u. Koji dio te stranice želite pokazati

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 svjedoku, gospodine Krajišnik?

2 OPTUŽENI: Ja bi' samo želio malo desno da je samo pomjerite. E, hvala
3 lepa.

4 Ja sam obilježio na ovom svom dokumentu. I pokušaću da pročitam taj
5 pasus i zamolio bi' komentar samo od svjedoka, ako dozvoli Sudsko vijeće.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite.

7 G. KRAJIŠNIK:

8 P: Na sedamdeset - mislim da je to - druga stranica, gospodin Owen kaže:
9 "Priznanje Bosne i Hercegovine predstavljalo je, što su mnogi i predskazivali,
10 pritisak na obarač za zvanično raz... izbijanje rata koji se pre priznanja već
11 krčkao u pozadini. Evropska zajednica i Sjedinjene Američke Države su na
12 načinile kritič...kritičnu grešku, jer su nastavile da idu ka priznanju Bosne i
13 Hercegovine u proleće 1992. godine, kad su svi pojedinačni znaci ukazivali da bi
14 to bilo sipanje benzina na vatru koja tinja."

15 Moje pitanje... A pardon. Da li delite mišljenje gospodina Owena poslije
16 sagledavanja kompletne situacije u Vašem istraživanju?

17 G. HARMON: [simultani prevod] Časni Sude, ja ulažem prigovor. Mislim da
18 se time traži politički sud svjedoka.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Čini se da ovo uvelike zastupa političko
20 mišljenje autora knjige. No, svejedno, pitajmo svjedoka sljedeće: da li ste Vi u

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 poziciji, na osnovu dokumenata koje ste proučili, prokomentirati ovo političko
2 mišljenje? Bez obzira da li ga podržavali ili ne.

3 SVEDOK: [simultani prevod] Časni Sude, čini mi se da je to pitanje koje
4 je za mene preteško i nisam siguran da sam trenutno u poziciji da na njega
5 odgovorim. Trebao bih mnogo o tome razmisliti, ima mnogo pitanja koja se tu
6 preklapaju, pa čak i više pitanja se preklapaju u ovoj frazi koju je on
7 koristio. Dakle, nisam doista siguran da mogu odgovoriti na to pitanje.

8 G. KRAJIŠNIK:

9 P: Dobro. Hvala lijepo. Ja ću samo da zamolim svjedoka jedno... jedno
10 kratko pitanje, jedno kratko pitanje - pardon - za 16. sjednicu samo.

11 Mislim da 16. sjednicu b... Republike Srpske smo dosta detaljno razgo...
12 o...objasnili i da ne bi trebalo da s... da se pozivamo na dokumenta, al' ako je
13 potrebno, ja ću navesti stranicu na kojoj piše. Vi ste pročitali 16. stran... e...
14 sjednicu Skupštine Republike Srpske koja je održana 12. maja 1992. godine
15 detaljno?

16 O: Da, jesam.

17 P: Da li ste pročitali poziv na kraju? Poziv Evropskoj zajednici koji je
18 uputio gos... koji je u ime Skupštine pročitao jedan od članova pregovaračkog
19 tima, gospodin Nikola Koljević, da se odmah prekine... da mi prihvatamo prekid
20 rata, da želimo da se nastavi konferencija i da ne prestane kof... e... rad
21 konferencije dok se ne dođe do političkog rešenja. A ja to mogu da kažem koja je
22 stranica. To je 02149482 na... to je na prvoj... na početku govori gospodin Nikola
23 Koljević. Ovo je srpski tekst, ja se izvinjavam, u engleskom n... ovaj, ne znam

24

25

26

27

28

29

30

1 koji je broj na engleskom.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možete li nam, gospodine Krajišnik, reći
3 otprilike na kojoj je to stranici na B/H/S-u, kako bismo se snašli?

4 OPTUŽENI: Četr... 43. stranici, uvaženi sudija. Ovde ima više verzija, pa
5 onda... Na 43. stranici.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, na engleskom bi to trebalo biti
7 nekoliko stranica od kraja.

8 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Časni Sude, to je stranica 55 i 56 na
9 engleskom, gdje govori gospodin Nikola Koljević.

10 [Sudije većaju]

11 SVEDOK: [simultani prevod] Da, vidim to.

12 OPTUŽENI: Gospodo sudije, mogu li postaviti pitanje?

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, izvolite.

14 G. KRAJIŠNIK:

15 P: Da li Vam ovaj apel, ustvari pismo Evropskoj zajednici govori da je
16 sva rasprava bila ili da s... da se ide na ratnu opciju ili političku opciju?
17 Ustvari, da li je ovo poziv na pregovore do konačnog političkog rešenja? Da
18 dodam, u vreme kad nije ni probijen koridor, niti ostvaren nijedan strateški
19 cilj.

20 O: Meni se čini da gospodin Koljević iznosi srpski stav i izlaže ga. Ne

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 bih se nužno složio sa nekim od pitanja o kojima on govori u smislu da je to,
2 kako to on iznosi, apsolutno tačno onako kako sam ja to vidio da stoji u
3 dokumentima. Ali, čini se da to jeste stav koji on sugerira.

4 P: Ja ne znam da li je Sudsko veće razumjelo Vaš odgovor, al' Vas molim
5 da ponovim: da li je to poziv Evropskoj zajednici iz naših sa... uz srpsku s... a...
6 sag... a... suk... u sub... srpsku odlučnost da prekine ratna dejstva, da se nastavi
7 konferencija i da se ne prekida do konačnog rešenja političkog? Da li to tačno
8 tu stoji?

9 O: Da, čini se da je to ono što bi tu stajalo. Međutim, ne znam da li su
10 neki od ovdje iznesenih komentara tačni.

11 P: Hvala lijepo. Ja sam Vas pitao da li samo stoji u ovom ovde pismu. I
12 da Vas pitam još, govorili ste o... početkom aprila da je došlo do svrstavanja
13 lju... d...da... da... da je Jugoslovenska narodna armija početkom aprila 1992. godine
14 prestala biti jednako... jednako da ka... p... jednaka prema sve tri strane. Da l' se...
15 da l' je takav moj zaključak, i da je se svrstala na srpsku stranu, kako ste Vi
16 rekli? Da l' je ta... da l' je to Vaš zaključak?

17 O: Moj zaključak je bio da je došlo do približavanja stavova između
18 stavova JNA i SDS-a - svakako nešto što se vidjelo već u aprilu 1992. - a da se
19 to manifestiralo, između ostalog, i dijeljenjem oružja srpskim dobrovoljcima. A
20 u aprilu 1992 pružana je pomoć i na nekim područjima. Dakle, pružali su pomoć
21 prilikom aktivnih borbenih dejstava, i to Srbima. Dakle, rekao bih da je došlo
22 do konvergencije koja se svakako otvoreno manifestirala u aprilu 1992. godine.

23 P: Vezano za to pitanje, da li Vam je poznata aktivnost i naredba
24 komandanta TO muslimanske da se vrš... da se blokiraju kasarne, zaprečavanja da se

25

26

27

28

29

30

1 izvrše prema Jugoslovenskoj narodnoj armiji i da je faktički objavljen rat
2 Jugoslovenskoj narodnoj armiji? Da l' Vam je poznata ta naredba koja postoji u
3 dokumentaciji Tužilaštva? Donešena je početkom aprila.

4 O: Da, znam za to uputstvo. Mislim da je do njega došlo neko vrijeme
5 nakon dejstava u Bijeljini i Zvorniku. I, kako se čini, premda to nije nešto što
6 stoji u mom izvještaju, ta pitanja jesu imala s time veze. Dakle, ja za to znam,
7 ali to nisam uključio u svoj izvještaj.

8 P: Ja ću postaviti samo još jedno pitanje, da ostavimo vremena i drugim
9 učesnicima, iako imam na spisku druga pitanja.

10 Da li ste prilikom dobijanja zadatka da napravite ovu analizu - a vezano
11 za Momčila Krajišnika - dobili informaciju da je u toku suđenja iznesena teza od
12 Odbrane da je... da su šest strateških ciljeva pretočen Cultileirov plan?

13 G. HARMON: [simultani prevod] Časni Sude, ja ću uložiti prigovor na ovo
14 pitanje.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To nije relevantno.

16 Gospodine Krajišnik, kad bi svjedok o tome nešto znao, onda biste mu
17 mogli postaviti neko pitanje na tu temu. I onda se on ne bi oslanjao na to što
18 je izneseno kao teza Obrane, jer to je stav koji je neka strana u postupku
19 zauzela. Prema tome, to nije pitanje koje možete postaviti svjedoku, što ne
20 znači da mu ne možete postaviti pitanje vezano za temu u vezi s time da li je
21 taj plan imao veze sa tim drugim, da li je obuhvaćao te ciljeve ili obratno.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Dakle, to nije pitanje koje možete postaviti svjedoku.

2 G. HARMON: [simultani prevod] Forma pitanja također, časni Sude,
3 primjećujem da gospodin Krajišnik je shvatio nešto krivo. On je postavio
4 pitanje: "Kad ste dobili zaduženje da napišete ovu analizu u odnosu na Momčila
5 Krajišnika," a to uopće nije slučaj. Izvještaj je napisan ranije, na zahtjev Jo
6 Korner, a gospodin Brown je svjedočio.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, ako imate kakvo pitanje u tom
8 kontekstu, gospodine Krajišnik, to možete pitati svjedoka.

9 OPTUŽENI: Hvala lijepo.

10 G. KRAJIŠNIK:

11 P: Da li ste bilo od koga dobili sugestiju u toku izrade da izvršite
12 upoređenje šest strateških ciljeva sa Cutileirovim planom?

13 O: Ne, nije /?nisam/.

14 P: I, u vezi tog pitanja, molim Vas, razdvajanja koje ste pominjali. Da
15 li se može mapa napraviti od tri nacionalne zajednice bez razdvajanja
16 teritorija?

17 O: Doista nisam u poziciji da na to odgovorim. Nisam, ustvari, siguran
18 do kraja da sam shvatio što mislite tim pitanjem. Ja nisam politički pregovarač,
19 niti sam proučavao politička pitanja. Nisam niti siguran da bih, iskreno
20 govoreći, mogao odgovoriti na to pitanje.

21 OPTUŽENI: Ja se izvinjavam Sudskom vijeću, završiću sa... samo da
22 objasnim.

23 G. KRAJIŠNIK:

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da bi se napravila jedna mapa, da li je potrebno izvršiti
2 razgraničenje između...između... napraviti razgraničenje unutrašnje, da bi se napravile
3 tri konstitutivne jedinice ili razdvajanje teritorija? Vi ste vojni stručnjak,
4 to znate ka...kad se mape prave.

5 O: Ja sam vojni stručnjak i služio sam u vojsci i znam kako crtati vojne
6 karte, ali to nema nikakve veze sa podjelom zemalja i etničkih zajednica. Prema
7 tome, nisam siguran da sam stručan za to područje. I bilo kakav komentar koji
8 bih Vam mogao dati bilo bi samo puko nagađanje.

9 OPTUŽENI: Ja se najljepše zahvaljujem Sudskom vijeću. Hvala lijepa.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine Krajišnik.
11 Gospodine Harmon?

12 Dodatno ispituje g. Harmon:

13 P: Gospodine Brown, imam jedno pitanje koje se tiče dokumenta koji se
14 nalazi iza oznake 86. Imate li taj dokument pred sobom?

15 O: Da.

16 P: Molim Vas, pogledajte stranicu 6, posljednji paragraf.

17 Ovaj paragraf tiče se "zatvora, prihvatnih centara i istražnih centara".
18 Posljednja rečenica u tom paragrafu kaže: "Posebni se naglasak treba staviti na
19 pitanje preseljenja određenih građana, sela, itd., jer to ne potpada u
20 nadležnost MUP-a, premda se vrše nastojanja da se poveže sa MUP-om."

21 Imate li kakvih opservacija ili komentara po tom pitanju, o toj
22 rečenici, gospodine Brown?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa, čini se da nisu baš kritički nastrojeni prema tom pitanju
2 preseljenja ljudi i čini se da nastoje riješiti taj problem. Ja bih samo rekao
3 da se čini da u cijelom nizu dokumenata se spominje to prebacivanje,
4 preseljenje. I čini se da se može reći samo sljedeće: Pa znate, to baš nije naš
5 posao, ali svejedno, taj problem riješiti moramo.

6 P: Dakle, na stranici 3, dio ovog izvještaja otišao je predsjedniku
7 Predsjedništva i predsjedniku Vlade. I spominju se "dokumenti" - govorim o
8 trećoj stranici, četiri paragrafa odozdo - kaže se: "Također se osiguravaju
9 dokumenti o ratnim zločinima koje su počinili Srbi." Imate li kakvog komentara o
10 toj rečenici?

11 O: Pa, čini se da su svjesni toga da ili da postoje ili da se trebaju
12 dati dokumenti o ratnim zločinima koje su počinili Srbi. Ne mogu reći mnogo više
13 od toga.

14 G. HARMON: [simultani prevod] Nemam više pitanja, časni Sude.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala.

16 Sudac Hanoteau ima neka pitanja za Vas.

17 Ispituje Sudsko veće:

18 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Imate li možda pred sobom Vaš
19 izvještaj?

20 O: Da, imam.

21 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Molim Vas da pogledate stranicu 27.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Pri vrhu te stranice spominjete - sjećate se vjerojatno, jučer je to bilo -
2 spomenuli ste ono što je rekao general Mladić i rekli ste da je on izrekao neke
3 riječi upozorenja, opreza u pogledu stava koji je zauzet prema nesrpskom
4 stanovništvu. Ako se dobro sjećam - ispričavam se ako ne, nisam siguran - čini
5 se da se sjećam da su te riječi izgovorene pred Skupštinom.

6 O: Da, tako je.

7 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Još malo dalje niže na toj stranici
8 Vi kažete, to je paragraf 1.48: "Zanimljivo je, general Mladić je rekao da sve
9 to treba ostati internom tajnom i da se ciljevi" - pretpostavljam da se govori o
10 političkim ciljevima - "trebaju prezentirati na prihvatljiv način."

11 I zatim citirate izvor. Kada je riječ o ovom citatu, mene zanima iz
12 kojeg dokumenta dolazi i koji datum nosi? Dakle, koji je datum, ako to
13 usporedimo sa onim riječima koje su izrečene pred Skupštinom? Ja sam pogledao u
14 fusnotu, ali nisam pronašao datum.

15 O: Časni Sude, to je dio istog govora koji je održao general Mladić na
16 istoj sjednici Skupštine.

17 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Dakle, isti govor?

18 O: Da, 12. maja.

19 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Dakle, kada ste pročitali cijeli
20 govor, da li biste rekli da u samom govoru postoje određene kontradikcije ili
21 ne?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da. Pročitao sam govor generala Mladića mnogo, mnogo puta i moram
2 reći da nije ga lako pratiti, jer na mnogim mjestima on ulazi u neke digresije.
3 S jedne strane imate nešto gdje on u suštini kaže: "Moramo ovo čuvati kao našu
4 tajnu i to moramo prezentirati na prihvatljiv način," što znači da je on posve
5 svjestan toga što se ovdje predlaže. I, na osnovu zapisnika, čini mi se da je on
6 jedini koji izražava taj oprez. S druge, pak, strane kaže: "Moramo zaštititi ovo
7 o čemu govorimo." To je suština onoga što on govori. Međutim, koristi se jezikom
8 koji je nešto žešći, koji raspaljuje strasti, fundamentalistički, itd. Zatim
9 ponovo govori u svojstvu zapovjednika vojske i kaže da to spremno prihvaća, on
10 stupa na položaj komandanta vojske, to prihvaća spremno i iznosi svoje
11 stanovište o tome što bi vojska trebala činiti. Dakle, to jest donekle
12 kontradiktorna poruka koju on iznosi dok se obraća Skupštini. Čini se da zna o
13 čemu se na sjednici Skupštine radi. On prihvaća položaj komandanta vojske,
14 ostaje na tom položaju tijekom cijelog rata. I, premda je možda izrekao te
15 riječi predostrožnosti, on - sasvim je jasno - ispunjava svoju funkciju i ostaje
16 na toj funkciji cijeli rat.

17 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Hvala Vam.

18 Molim Vas da pogledamo stranicu 52 i to je paragraf 1.120. Vi spominjete
19 "kritike koju je vojska uputila nekim civilnim organima i to zbog nekih njihovih
20 slabosti." I tu slabost označujete kao "sporo razoružavanje paravojnih
21 formacija." Da li ste to pronašli?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Jesam.

2 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Jeste li pročitali nešto o toj
3 kritici, odnosno o tom sporom tempu kojim su se civilne vlasti bavile
4 razoružavanjem paravojnih formacija?

5 U dokumentu 199, da li se tamo spominje išta u vezi s načinom na koji se
6 u tom pogledu situacija razvija i da li se na bilo koji način ovdje dovodi u
7 pitanje stvarna želja civilnih vlasti da se to razoružanje izvrši?

8 O: Mislim da se samo kaže da se to prosljeđuje Glavnom štabu. I, kao što
9 se kaže, tu se sporo reagira u smislu razoružavanja paravojnih formacija. Čini
10 se da je to nešto što se ranije razmatralo. Treba reći da je do ovoga došlo
11 nekoliko tjedana prije nego što je donesen veći dokument o paravojnim
12 formacijama, a to je bilo u julu, gdje stoji popis paravojnih skupina koje su
13 aktivne, njihove karakteristike i govori se da se paravojne grupacije trebaju
14 podvesti, ili barem staviti pod kontrolu vojske, ili raspustiti.

15 Da li su ovi komentari doveli do toga ili olakšali činjenicu da je
16 kasnije došlo do tog dokumenta - to ne mogu reći. Mogu samo reći da je ovo bila
17 samo jedna opaska u dnevnom borbenom izvještaju kojeg je general Talić
18 proslijedio nadređenoj komandi, a da je bilo i drugih takvih opaski.

19 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Drugim riječima, niste nigdje
20 drugdje našli da se spominje nevoljkost civilnih organa da se sprovede taj
21 zadatak? Drugim riječima, u Vašem izvještaju Vi niste nigdje naveli nikakav

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 primjer u vezi s time.

2 O: Ne tu. Ali, mislim da sam rekao da su "paravojne snage bile složeno
3 pitanje", mislim da sam to rekao. I jedino što sam ja želio reći jeste da su oni
4 priznali da su paravojne snage prisutne, da se jasno zna što one čine i da su
5 povezane sa političkim strankama. I da se, kada je riječ o paravojnim
6 formacijama, radilo o tome da ih treba staviti pod kontrolu i podvesti pod
7 vojsku. Ja sam o tome već ranije govorio. Ne radi se, ustvari, o njihovim
8 postupcima. Dakle, ne želi se da postoje druge snage koje se natječu sa vojskom
9 i rascjepkaju jedinstvo Srba, jedinstvo vojske. Dakle, ne želi se postojanje
10 nekih drugih frakcija, struja koje će se loše odraziti na SDS. To je nešto što
11 bi se meni činilo važnije, nego da ih se krivično goni, stavlja u vojsku, itd.

12 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] I posljednje pitanje. Na 133.
13 stranici, u drugom pasusu 2.198, ako sam ja dobro razumeo, Vi ste zaključili da:
14 "Nesrbi su se naoružavali na sasvim drugi način, a ne na onaj na koji su se Srbi
15 naoružavali." To je paragraf 2.193.

16 O: Pa, u Krajini, sasvim bi se složio sa tim. General Talić je imao
17 najbolje opremljen /?korpus/.

18 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Samo trenutak. Na sledećim
19 stranicama Vi objašnjavate sve to i kažete zbog čega to tvrdite. I takođe ste
20 rekli da je u određenim borbenim operacijama zaplenjeno takvo i takvo oružje, iz

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 čega se jasno dalo zaključiti da nije bilo teškog naoružanja. Da li je to Vaš
2 opšti i širok pogled na razna ratišta na teritoriji gde ste Vi vršili
3 istraživanje, ili je bilo primera gde su nesrbi bili mnogo bolje opremljeni?

4 O: Pa, izveštaj je bio onoliko obuhvatan koliko sam ja mogao iz
5 dokumenata to da vidim. Čak i ako je bilo dva područja gde mislim da su Hrvati i
6 Muslimani - njihova odbrana - da su imali više vremena da se pripreme, a u nekim
7 krajevima, na primer u Jajcu, naročito u Jajcu, što je bila vrlo važna
8 teritorija i odbrana je bila relativno laka jer je tamo brdovit kraj. Dakle, čak
9 i ako pogledate koridor koji su Hrvati zauzeli u martu i navodno već neko vreme
10 se spremali da ga brane, taj koridor je ponovo osvojen već nakon deset dana.

11 Jedino područje gde je to trajalo nešto duže, gde su oni uspeali da
12 zauzmu teritoriju na neko duže vreme, to je oko Jajca. I VRS-u je tamo bilo
13 potrebno više vremena da zauzmu tu teritoriju. Mislim da im je bilo potrebno od
14 aprila do oktobra, ti meseci, koliko su osvajali tu teritoriju, jer se radi o
15 vrlo brdovitom kraju i tamo postoje samo dva puta, tako da ta teritorija ide na
16 ruku odbrani. Osim toga, tamo je bio i znatan broj Muslimana i Hrvata. Pa ipak,
17 oni su pali tek u oktobru i to je jedini kraj gde su branioci, odnosno nesrbi,
18 gde su uspeali da zadrže napad neko duže vreme.

19 Postoji još samo jedna mala oblast, to je mali džep oko Kotor Varoši,

20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 gde se slično dogodilo i to je palo tek u novembru.

2 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Hvala Vam.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li imate još pitanja?

4 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Ne.

5 G. HARMON: [simultani prevod] Ne.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala svima.

7 Gospodine Brown, ovim je završeno Vaše svedočenje. Hteo bih da Vam

8 zahvalim što ste došli u... hteo sam da kažem "došli u Hag", ali ustvari Vi niste

9 daleko odavde. Prema tome, hvala Vam što ste odgovarali na pitanja stranaka i

10 Sudskog veća.

11 SVEDOK: [simultani prevod] Hvala Vama, časni Sude, na strpljenju.

12 [Svedok se povlači]

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mada bih sada voleo da odmah prekinemo s

14 radom, međutim, moraću kratko da se pozabavim nekolicinom pitanja.

15 Nielsen dokazni predmeti neće biti /?koji nisu bili/ korišćeni u

16 ispitivanju. A stranke /?su rekle da/ će se konsultovati o relevantnosti tih

17 dokumenata i o tome što pre obavestiti Sudsko veće, pa sada pozivam stranke da

18 to učine.

19 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Pa, gospodin Tieger i ja smo već

20 razgovarali o tome i uskoro ćemo se time pozabaviti, već iduće nedelje.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Za mene je prava novost da se termin
2 "što pre je moguće" povezuje sa tek idućom nedeljom.

3 Da sada pređemo na D45. Postoji dokazni predmet u fusnoti i bio je
4 problematičan deo prevoda. Mi smo pitali Tužilaštvo da li ima nekih problema s
5 tim. Oni su rekli da nema. Ako nema nikakvih daljih primedbi od strane Odbrane,
6 to primamo u spis, uključujući i ovu fusnotu gde se objašnjava kako su neke
7 stvari shvaćene.

8 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] U redu. Tako je, časni Sude.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] I poslednja stvar. Tu se radi... Naime,
10 Sudsko veće je već obavешteno o tome šta je Tužilaštvo htelo da postigne,
11 odnosno kakva im je bila namera u pogledu svedoka Kaisera, jer smo dobili dva
12 transkripta - jedan iz 1998., a jedan iz 1996. I, kako je nama objašnjeno,
13 tužilac je nameravao da zatraži da se ovaj transkript iz 1998. godine unese u
14 spis u celosti. Dakle, tu nema nikakvih naznačenih mesta koja su relevantna, već
15 ceo transkript, a iz 1996. da se uvedu u spis obeleženi delovi. Nažalost, Sudsko
16 veće je dobilo primerak bez označenih relevantnih delova, pa se nadamo da će
17 Sudsko veće dobiti i CD sa obeleženim mestima koja su relevantna. Gospođo
18 Loukas?

19 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Pa, časni Sude, to je svedok sa kojim je
20 radio gospodin Stewart.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Znači, molim Vas, onda prenesite
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 samo to gospodinu Stewartu. Dakle, do 13. jula hoćemo da primimo taj transkript
2 iz 1996. godine uz obeležena relevantna mesta. Ako ima još nekih primedbi u vezi
3 s tim, hteli bismo da ih čujemo i, naravno, onda ćemo doneti odluku o tome da li
4 su oni prihvatljivi ili ne.

5 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Časni Sude, samo još jedno pitanje kojim
6 bih želela da se pozabavim i htela bih samo da Vam naznačim. Naime, gospodin
7 Harmon i ja smo se dogovorili oko unošenja transkripta svedočenja ovog svedoka u
8 predmetu *Brđanin*. Takođe mogu da kažem da je /?bilo/ ono jedno pitanje koje je
9 pokrenuto u unakrsnom ispitivanju gde je svedok rekao da može potražiti dalje
10 informacije o tome i svedok je rekao da će to učiniti. Tako da ću iduće nedelje
11 moći da Vam predam transkript svedočenja ovog svedoka u predmetu *Brđanin*, kao i
12 ovaj dokument kojeg je gospodin Harmon našao.

13 Još samo nešto. Radi se o materijalu u vezi sa 280. Da li želite da vam
14 to sada predam?

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 [Pretnosno veće i sudski savetnik većaju]

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa, u redu. Možemo to sada da primimo.

3 Da li je sekretar već odredio privremene brojeve za ovo? Ne? Ukoliko ne,
4 onda ćemo Vas zamoliti da ih pripremite i time ćemo se pozabaviti iduće nedelje.

5 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Časni Sude, mogu reći da smo gospodin
6 Gaynor i ja razgovarali o ovome. Tu se radi o četiri dokumenta. Gospodin Gaynor
7 mi je poslao dva e-maila u vezi sa materijalom po pravilu 68, zatim prevod koji
8 je Tužilaštvo pripremito i memo koji je pripremito moj saradnik u vezi s tim
9 materijalom.

10 Dakle, to su ta četiri dokumenta.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. To ćemo urediti onda i oni će
12 biti opisani, dobiće brojeve. Čim to bude sve gotovo, mi ćemo se time pozabaviti
13 u sudnici.

1 G. HARMON: [simultani prevod] Časni Sude, znam da žurimo, međutim
2 postoji pitanje tri registratora koje treba da podnesemo.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hteo bih da to uradimo iduće nedelje.

4 G. HARMON: [simultani prevod] No, najvažnije pitanje je pitanje koje će
5 gospodin Gaynor ovde pokrenuti, a to je pitanje zaštitnih mera za svedoka KRAJ
6 82. Gospodin Gaynor će o tome ukratko obavestiti /?Sud/.

7 GĐA PREVODILAC: Ispravka prevodioca, svedok KRAJ 682.

8 G. HARMON: [simultani prevod] Naime, obe strane su se saglasile i
9 gospodin Gaynor može ukratko dati objašnjenje.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Ako ste se vi saglasili oko
11 toga, mogli biste takođe poslati e-mail pravnim referentima i objasniti u čemu
12 ste se saglasili. Pošaljite nam primerak toga i tada ćemo se time pozabaviti na
13 sledećoj sednici.

14 G. HARMON: [simultani prevod] I na kraju, časni Sude, mi bismo hteli da
15 ponudimo kao dokazni predmet dokumente koji se tiču konteksta, a koji se odnose
16 na svedočenje gospodina Browna. To ću Odbrani danas uručiti i zatražićemo da se
17 primi u spis iduće nedelje.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodo Loukas, Vi ćete ga primiti, a
19 onda ćete mi reći da li imate prigovor.

20 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Da, vrlo rado ću primiti još jedan
21 dokument o kontekstu.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Time završavamo današnji rad i
2 nastavljam u ponedjeljak u 9.00 sati u sudnici II.

3 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

4 ... Sednica završena u 14.02h.

5 Nastavak zakazan za ponedjeljak,

6 18.07.2005., u 9.00h.

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30